

Sbírka zákonů

republiky Československé

Částka 1.

Vydána dne 29. ledna 1953.

Cena Kčs 23.—.

OBSAH:

1. Vyhláška o úplném znění trestního řádu.

1.

Vyhláška ministra spravedlnosti

ze dne 31. prosince 1952

o úplném znění trestního řádu.

Podle čl. IV zákona č. 67/1952 Sb., kterým se mění a doplňuje trestní řád, vyhlašuji v příloze úplné znění zákona č. 87/1950 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), jak vyplývá z pozdějších předpisů.

Dr. Rais v. r.

*Příloha vyhlášky č. 1/1953 Sb.***Zákon**

ze dne 12. července 1950 č. 87 Sb.,

o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění vyplývajícím z pozdějších předpisů.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

HLAVA PRVÁ.**OBECNÁ USTANOVENÍ.****Oddíl první.****Základní ustanovení.**

§ 1.

Účel zákona.

(1) Účelem tohoto zákona je upravit řízení v oboru trestního soudnictví tak, aby trestné činy byly náležitě zjištěny a jejich pachatelé podle zákona potrestáni. Pomáhat k dosažení tohoto účelu je právem a povinností každého občana.

(2) Projednávání věcí se má dít tak, aby vychovávalo občany k ostražitosti vůči nepřátelům pracujícího lidu a jiným rušitelům jeho budovatelského úsilí a k plnění občanských povinností.

§ 2.

Úkoly prokurátora a soudu.

(1) Úkolem prokurátora a soudu v trestním řízení je pečovat o to, aby byly zachovávány zákony lidově demokratické republiky a aby jich bylo používáno v souladu se zájmy pracujícího lidu. Úkolem vojenského prokurátora a vojenského soudu je kromě toho chránit bojeschopnost ozbrojených sborů a kázeň a pořádek v nich stanovený, upevňovat velitelskou pravomoc a tím přispívat k zabezpečení obrany vlasti.

(2) Úkolem prokurátora v trestním řízení je zejména konat přípravné řízení, bdít nad spravedlivým potrestáním pachatelů a dbát o výkon trestů jim uložených.

(3) Úkolem soudu v trestním řízení je zejména spravedlivě rozhodovat o trestných činech; o plnění tohoto úkolu pečují stejnou měrou soudci z lidu i ostatní soudci.

§ 3.

Součinnost úřadů a veřejných orgánů.

(1) Úřady a veřejné orgány jsou povinny pomáhat prokurátorům a soudům při plnění jejich úkolů, zejména s největším urychlením vyhovoovat jejich dožadáním a trestné činy neprodleně oznamovat prokurátorům.

(2) Generální prokurátor může po dohodě s příslušnými ministry svěřit vykonávání jed-

notlivých úkonů v řízení před lidovými soudy v případech méně závažných orgánům povolaným k vyhledávání (§ 76).

§ 4.

Šetření státního, hospodářského a služebního tajemství.

Prokurátor, soud a všechny úřady a veřejné orgány činné v trestním řízení jsou povinni učinit opatření, aby státní, hospodářské a služební tajemství bylo zachováno v tajnosti; za tím účelem postupují, pokud je to nezbytné a se základními zásadami trestního řízení slučitelné, odchylně od předpisů o trestním řízení.

§ 5.

Posuzování předběžných otázek.

Prokurátor a soud posuzuje v trestním řízení samostatně všechny předběžné otázky, které se vyskytnou; je-li tu však o takové otázce pravomocné rozhodnutí jiného soudu, úřadu nebo veřejného orgánu, vezme je prokurátor a soud za podklad svého rozhodnutí, pokud nejde o posouzení trestnosti obviněného.

§ 6.

Výjimky z působnosti trestního řádu.

(1) Pravomoci prokurátora a soudu podle tohoto zákona nepodléhají osoby, kterým přísluší právo exterritoriality nebo osobní osvobození.

(2) Vznikne-li pochybnost o tom, zda nebo do jaké míry je někdo vyňat z pravomoci prokurátora a soudu podle tohoto zákona, musí být o tom vyžádáno prohlášení ministra spravedlnosti; toto prohlášení je závazné i pro soud.

Oddíl druhý.

Vojenské soudnictví.

§ 7.

- (1) Vojenské soudní pravomoci podléhají:
- vojáci v činné službě,
 - vojáci ve výslužbě a vojenští pensisté,
 - osoby, které se povoláním k zvláštní službě staly příslušníky branné moci,
 - příslušníci vojensky organizovaných a jiných sborů v činné službě, o nichž to stanoví zvláštní zákony,
 - osoby povolané k osobním úkonům pro potřebu branné moci,
 - invalidé, kteří jsou ve stavu vojenských invalidoven,

g) osoby ve vazbě nařízené vojenským prokurátorem nebo vojenským soudem,

h) váleční zajatci.

(2) Vojenská soudní pravomoc podle odstavce 1 se vztahuje jen na trestné činy spáchané za trvání poměru, který tuto pravomoc zakládá. Jestliže některý z trestných činů uvedených v hlavě prvé až deváté zvláštní části trestního zákona, který byl spáchan v době trvání poměru zakládajícího vojenskou soudní pravomoc, vyjde najevo teprve po skončení tohoto poměru, může vojenský prokurátor postoupit věc okresnímu nebo krajskému prokurátoru.

§ 8.

Vojenské soudní pravomoci podléhají dále:

- vojáci mimo činnou službu pro trestný čin nenastoupení služby v branné moci (§§ 265 až 267 tr. zák.),
- vojáci a příslušníci vojensky organizovaných a jiných sborů mimo činnou službu, o nichž to stanoví zvláštní zákony, pro trestné činy vojenské, jichž se dopustili ve služebním stejnokroji.

9

zrušen.

§ 10.

(1) Vojenské soudní pravomoci podléhají dále civilní osoby pro trestné činy proti obraně vlasti podle hlavy první oddíl třetí zvláštní části trestního zákona.

(2) Pro jiné trestné činy, které ohrožují důležité zájmy obrany vlasti, podléhají civilní osoby vojenské soudní pravomoci jen na základě opatření generálního prokurátora.

(3) Pro které trestné činy spáchané za zvýšeného ohrožení vlasti a které skupiny civilního obyvatelstva podléhají vojenské soudní pravomoci, stanoví vláda nařízením.

§ 11.

(1) Kde tento zákon mluví o okresním a krajském prokurátoru, rozumí se tím v oboru vojenského soudnictví, pokud z jednotlivého ustanovení nevyplývá jinak, nižší a vyšší vojenský prokurátor.

(2) Kde tento zákon mluví o lidovém a krajském soudu a o předsedovi soudu, rozumí se tím v oboru vojenského soudnictví, pokud z jednotlivého ustanovení nevyplývá jinak, nižší a vyšší vojenský soud a náčelník vojenského soudu.

§ 12
zrušen.

Oddíl třetí.
Příslušnost.

§ 13.

Věcná příslušnost prokurátora.

(1) Přípravné řízení o činech trestných podle hlavy prvé zvláštní části trestního zákona nebo zákona na ochranu míru č. 165/1950 Sb., na které zákon stanoví trest smrti, trest odnětí svobody na doživotí nebo trest dočasněho odnětí svobody, jehož dolní hranice činí nejméně deset let, koná krajský prokurátor; přípravné řízení o jiných trestných činech koná okresní prokurátor.

(2) Přípravné řízení o trestných činech funkcionářů ozbrojených sborů koná vyšší vojenský prokurátor, má-li o trestných činech těchto funkcionářů konat řízení v první stolici vyšší vojenský soud.

§ 14
zrušen.

Místní příslušnost prokurátora.

§ 15.

(1) Přípravné řízení koná ten prokurátor, v jehož obvodu byl trestný čin spáchán. Byl-li trestný čin spáchán v několika obvodech, koná přípravné řízení prokurátor, který první učinil opatření směřující k stíhání obviněného.

(2) Byl-li trestný čin spáchán v cizině nebo nelze-li místo činu zjistit, koná přípravné řízení prokurátor, v jehož obvodu má obviněný bydliště, pracoviště nebo pobyt, a nejsou-li v Československé republice nebo nedají-li se zjistit, prokurátor, v jehož obvodu trestný čin vyšel najevo. Je-li takto příslušných prokurátorů několik, koná přípravné řízení ten, který první učinil opatření směřující k stíhání obviněného.

(3) Zjistí-li se v případě uvedeném v odstavci 2 dodatečně místo činu v Československé republice, může se věc postoupit prokurátoru příslušnému podle místa činu.

§ 16.

(1) Byl-li trestný čin spáchán příslušníkem ozbrojeného sboru, který koná službu u části tohoto sboru, pro niž byl zřízen vojenský soud, koná přípravné řízení vojenský prokurátor činný u tohoto soudu.

(2) Byl-li trestný čin spáchán funkcionářem ozbrojeného sboru, koná přípravné řízení vojenský prokurátor činný u soudu, který je stanoven presidentem republiky k projednávání trestných činů těchto funkcionářů.

Společné přípravné řízení.

§ 17.

(1) Přípravné řízení se koná společně o všech trestných činech téhož obviněného a proti všem obviněným, jejichž trestné činy spolu souvisí. Společné přípravné řízení však nemůže konat okresní nebo krajský prokurátor o trestném činu osoby podléhající vojenské soudní pravomoci.

(2) K urychlení přípravného řízení nebo z jiných důležitých důvodů lze však v případě uvedeném v odstavci 1 řízení o některém z trestných činů nebo proti některému z obviněných vyloučit ze společného přípravného řízení.

§ 18.

Společné přípravné řízení koná krajský prokurátor, je-li příslušný konat řízení alespoň o jednom z trestných činů.

§ 18a.

(1) Společné přípravné řízení koná okresní nebo krajský prokurátor, který je příslušný konat přípravné řízení proti přímému pachateli nebo o nejtěžším trestném činu.

(2) Společné přípravné řízení koná vojenský prokurátor, který je příslušný konat přípravné řízení proti tomu příslušníku ozbrojeného sboru, který je funkcí nejvyšší, a nelze-li příslušnost takto určit, vojenský prokurátor, který je příslušný konat řízení proti přímému pachateli nebo o nejtěžším trestném činu.

(3) Je-li podle odstavce 1 nebo 2 příslušných prokurátorů několik, koná přípravné řízení ten, který první učinil opatření směřující k stíhání obviněného.

§ 19.

(1) Zanikl-li důvod společného přípravného řízení zastavením trestního stíhání nebo vyloučením některé věci, řídí se příslušnost ke konání přípravného řízení o věci, která zbyla po zastavení trestního stíhání nebo která byla vyloučena, podle ustanovení §§ 13 až 16, a jde-li v takovém případě o více věcí, též podle ustanovení §§ 17 až 18a.

(2) Prokurátor, který konal společně přípravné řízení, pokračuje však v případě uvedeném v odstavci 1 v přípravném řízení o věci, která zbyla po zastavení trestního stíhání nebo která byla vyloučena, je-li to k urychlení řízení nebo z jiných důležitých důvodů vhodné.

§ 20.

Příslušnost soudu.

(1) Řízení v první stolici koná, nestanoví-li zákon jinak, soud, u něhož je činný prokurátor, který podal žalobu nebo učinil jiný návrh.

(2) Soud může k urychlení řízení nebo z jiných důležitých důvodů řízení o některém z trestných činů nebo proti některému z obviněných vyloučit ze společného řízení; příslušnost soudu (odstavec 1) se tím nemění.

Odnětí a přikázání věci.

§ 21.

(1) Z důležitých důvodů může být věc příslušnému prokurátoru odňata a přikázána jinému věcně příslušnému prokurátoru; o odnětí a přikázání rozhoduje prokurátor, který je oběma prokurátorům společně nadřízen.

(2) Generální prokurátor může věc odejmout příslušnému prokurátoru a sám v ní konat přípravné řízení, považuje-li to se zřetelem na povahu trestného činu nebo na osobu pachatele za nutné; toto právo má i krajský prokurátor, pokud jde o věci, o nichž koná přípravné řízení okresní prokurátor jeho obvodu.

§ 21a.

(1) Z důležitých důvodů může být věc příslušnému soudu odňata a přikázána jinému soudu téhož druhu; o odnětí a přikázání rozhoduje soud, který je oběma soudům společně nadřízen.

(2) Na návrh generálního prokurátora nebo předsedy nejvyššího soudu může nejvyšší soud, považuje-li to se zřetelem na povahu trestného činu nebo na osobu pachatele za nutné, v kterémkoli období řízení věc odejmout příslušnému soudu a sám pokračovat v řízení a rozhodnout nebo věc přikázat k pokračování v řízení a rozhodnutí jinému soudu téhož druhu, téže nebo vyšší stolice.

§ 22.

Dožádání.

(1) Prokurátor a soud vykonávají jednotlivé úkony trestního řízení ve svém obvodu zpravidla sami. Generální a krajský prokurátor

a nejvyšší a krajský soud mohou je však vykonat též dožádáním okresního prokurátora nebo lidového soudu, v jehož obvodu má být úkon proveden.

(2) Mimo svůj obvod vykonávají jednotlivé úkony trestního řízení prokurátor a soud zpravidla dožádáním okresního prokurátora nebo lidového soudu, v jehož obvodu má být úkon proveden; je-li však nebezpečí v prodlení nebo je-li toho nezbytně třeba pro řádné posouzení věci, vykonají je i mimo svůj obvod sami.

(3) V oboru vojenského soudnictví mohou jednotlivé úkony trestního řízení vykonat vojenský prokurátor a vojenský soud vždy též dožádáním okresního prokurátora nebo lidového soudu, v jehož obvodu má být úkon proveden.

§ 23.

Právní pomoc ve styku s cizinou.

(1) Povinnost poskytovat právní pomoc soudům a úřadům cizích států, jakož i právo žádat je o právní pomoc se řídí předpisy vydanými o tom ministrem spravedlnosti.

(2) Styk se soudy a úřady cizích států se děje, není-li upraven jinak, prostřednictvím ministerstva spravedlnosti.

Oddíl čtvrtý.

Rozhodnutí.

§ 24.

Hlasování senátu.

(1) Hlasování a poradě, která je předchází, smí být kromě soudců přítomen jen zapisovatel. O hlasování se sepíše zvláštní protokol.

(2) Soudcové z lidu hlasují před ostatními soudci. Soudcové mladší hlasují před staršími; u vojenských soudů hlasují soudcové hodnosti nižší před soudci hodnosti vyšší a při stejné hodnosti mladší před staršími. Předseda senátu hlasuje naposled.

(3) K rozhodnutí je třeba většiny hlasů. Nedosáhne-li se většiny ani rozdělením otázek, připočítávají se hlasy obviněnému nejméně příznivé k hlasům po nich příznivějším tak dlouho; až se dosáhne většiny. Je-li sporné, který z hlasů je obviněnému příznivější, rozhodne se o tom hlasováním.

(4) Všichni členové senátu musí hlasovat, i když byli v některé předchozí otázce přehlasováni. Při hlasování o trestu se však mohou ti, kdo hlasovali pro zproštění, zdržet hlasování; jejich hlasy se pak přičítají k hlasu pro obviněného nejpříznivějším.

§ 25.

Způsob rozhodování.

(1) Prokurátor rozhoduje, pokud ze zákona nevyplývá jinak, usnesením.

(2) Nestanoví-li zákon výslovně, že soud rozhoduje rozsudkem, rozhoduje usnesením.

Obsah rozsudku.

§ 26.

(1) Rozsudek musí po úvodních slovech „Jménem republiky“ obsahovat:

- a) označení soudu a den vyhlášení rozsudku,
- b) jméno a příjmení obviněného, den a místo jeho narození, jeho zaměstnání a bydliště,
- c) výrok o tom, zda se obviněný uznává vinným či zda se žaloby zprošťuje, a dále označení trestného činu, jehož se tento výrok týká, s uvedením všech jeho zákonných znaků, místa, času a jiných okolností, jichž je třeba k tomu, aby skutek nemohl být zaměněn s jiným,
- d) odůvodnění a poučení o odvolání.

(2) Rozhodne-li soud v hlavním nebo odvolacím líčení o ochranném opatření, musí rozsudek obsahovat i tento výrok.

§ 27.

(1) Odsuzující rozsudek musí dále obsahovat výrok o trestu s uvedením použitých zákonných ustanovení a výrok o povinnosti k náhradě nákladů trestního řízení (§ 72).

(2) Rozhodne-li soud v hlavním nebo odvolacím líčení

- a) o podmíněném odsouzení,
 - b) o nárocích poškozeného vzešlých z trestného činu, nebo
 - c) o ručení zúčastněné osoby,
- musí odsuzující rozsudek obsahovat též tyto výroky.

§ 28.

Obsah usnesení.

(1) Usnesení musí kromě výroku obsahovat též označení prokurátora nebo soudu, den rozhodování, stručné označení věci a poučení o stížnosti.

(2) Usnesení, jímž se zamítá nějaký návrh nebo proti němuž lze podat stížnost anebo jímž se rozhoduje o opravném prostředku, musí obsahovat též odůvodnění.

§ 29.

Oznamování rozhodnutí.

(1) Rozhodnutí prokurátora a soudu se oznamují přítomným osobám vyhlášením.

(2) Prokurátoru, který při vyhlášení soudního rozhodnutí nebyl přítomen, oznámí se toto rozhodnutí zasláním spisu k nahlédnutí. Žádá-li o to prokurátor, doručí se mu stejnopis vyhotovení rozhodnutí, i kdy byl při jeho vyhlášení přítomen.

(3) Nebyla-li osoba, které se rozhodnutí přímo dotýká, přítomna při jeho vyhlášení, oznámí se jí rozhodnutí doručením stejnopisu jeho vyhotovení; byla-li taková osoba při vyhlášení přítomna, doručí se jí stejnopis vyhotovení takového rozhodnutí, jen žádá-li o to. Stejnopis vyhotovení rozhodnutí o opravném prostředku se osobě, které se rozhodnutí přímo dotýká, doručí vždy.

§ 30.

Oprava vyhotovení rozhodnutí.

(1) Prokurátor může opravit zřejmé chyby ve vyhotovení svého rozhodnutí, pokud se tím rozhodnutí nemění.

(2) Předseda senátu může opravit zřejmé chyby ve vyhotovení soudního rozhodnutí, pokud se tím rozhodnutí nemění.

(3) Oprava se provede tak, aby původní znění zůstalo čitelné. O provedené opravě se vyrozumějí všechny osoby, kterým byl stejnopis vyhotovení rozhodnutí doručen; zároveň se stejnopis vyhotovení rozhodnutí, je-li toho třeba, od nich vyžádá k provedení opravy.

(4) Proti rozhodnutí o opravě je přípustná stížnost, pokud je přípustný opravný prostředek i proti původnímu rozhodnutí. Tato stížnost má odkladný účinek, má-li jej i opravný prostředek proti původnímu rozhodnutí.

Oddíl pátý.

Stížnost.

§ 31.

Přípustnost.

(1) Opravným prostředkem proti usnesení je stížnost.

(2) Stížností lze odporovat usnesení prokurátora a soudu, pokud rozhodují v první stolici, a to jen pokud to zákon připouští; proti usnesení generálního prokurátora nebo nejvyššího soudu není stížnost přípustná.

§ 32.

Oprávněné osoby.

Stížnost může podat osoba, které se usnesení přímo dotýká, a jde-li o usnesení soudu, též prokurátor.

§ 33.

Lhůta.

Stížnost se podává u prokurátora nebo u soudu, proti jehož usnesení směřuje, do tří dnů od oznámení tohoto usnesení (§ 29).

§ 34.

Vzdání se a zpětvzetí stížnosti.

(1) Oprávněná osoba se může stížnosti výslovně vzdát nebo podanou stížnost vzít zpět.

(2) Stížnost podanou prokurátorem může vzít zpět i nadřízený prokurátor.

(3) Stížnost, kterou podala ve prospěch osoby, které se usnesení přímo dotýká, jiná oprávněná osoba, může být vzata zpět jen s výslovným souhlasem osoby, v jejíž prospěch byla stížnost podána.

Rozhodnutí o stížnosti.

§ 35.

(1) Prokurátor nebo soud, proti jehož usnesení stížnost směřuje, může stížnosti sám vyhovět, pokud změna původního usnesení není v neprospěch osoby jiné než stěžovatele.

(2) Jestliže lhůta k podání stížnosti uplynula již všem oprávněným osobám a stížnosti nebylo vyhověno již podle odstavce 1, předloží prokurátor věc nadřízenému prokurátoru, a jde-li o stížnost proti rozhodnutí soudu, předloží předseda senátu věc nadřízenému soudu.

§ 36.

(1) O stížnosti proti usnesení krajského prokurátora rozhoduje generální prokurátor. O stížnosti proti usnesení okresního prokurátora rozhoduje nadřízený krajský prokurátor.

(2) O stížnosti proti usnesení krajského soudu rozhoduje nejvyšší soud. O stížnosti proti usnesení lidového soudu rozhoduje nadřízený krajský soud.

§ 37.

(1) Nadřízený prokurátor nebo soud zamítne stížnost,

- a) není-li přípustná,
- b) byla-li podána opožděně nebo osobou neoprávněnou anebo osobou, která se jí výslovně vzdala nebo ji vzala zpět, nebo
- c) není-li důvodná.

(2) Jako opožděná nemůže být zamítnuta stížnost, kterou oprávněná osoba podala později jen proto, že se řídila nesprávným poučením.

§ 38.

Nezamítne-li nadřízený prokurátor nebo soud stížnost, zruší napadené usnesení a

- a) rozhodne sám ve věci, nebo
- b) nařídí prokurátoru nebo soudu, proti jehož usnesení stížnost směřuje, aby věc znovu projednal a rozhodl; při novém rozhodování je tento prokurátor nebo soud vázán právním názorem, který ve věci vyslovil nadřízený prokurátor nebo soud.

Oddíl šestý.

Vyloučení prokurátora a soudce.

§ 39.

(1) Z vykonávání úkonů trestního řízení je vyloučen prokurátor, u něhož pro poměr k projednávané věci nebo k osobám, jichž se úkon přímo dotýká, k jejich obhájcům, zákonným zástupcům a zmocněncům lze pochybovat o jeho nepodjatosti.

(2) Z vykonávání úkonů trestního řízení je vyloučen soudce, který se zúčastnil řízení jako prokurátor, nebo u něhož pro poměr k projednávané věci, k prokurátoru nebo k osobám, jichž se úkon přímo dotýká, k jejich obhájcům, zákonným zástupcům a zmocněncům lze pochybovat o jeho nepodjatosti.

(3) Ve vyšší stolici jsou kromě toho vyloučeni prokurátor a soudce, kteří se zúčastnili trestního řízení v první stolici.

§ 40.

(1) Jakmile se doví o skutečnosti odůvodňující jeho vyloučení, oznámí to prokurátor nadřízenému orgánu a soudce předsedovi soudu, u něhož je činný; až do rozhodnutí o vyloučení vykonají jen ty úkony, které nedopouštějí odkladu.

(2) O vyloučení prokurátora rozhoduje nadřízený orgán.

(3) O vyloučení soudce rozhoduje soud, u něhož je tento soudce činný. Kdyby se však tento soud po vyloučení jednotlivých soudců stal neschopným rozhodování, rozhoduje o vyloučení

- a) nadřízený krajský soud, jde-li o lidový soud, a
- b) nejvyšší soud, jde-li o krajský soud.

(4) Jestliže soudce, o jehož vyloučení jde, s tím souhlasí, přidělí předseda soudu věc soudci jinému nebo určí za něho do senátu soudce jiného; jde-li o vyloučení předsedy soudu, může tak učinit předseda nadřízeného soudu.

Oddíl sedmý.

Obviněný a jeho obhajoba.

§ 41.

Práva obviněného.

(1) Obviněnému musí být poskytnuta možnost, aby se vyjádřil o skutečnostech, které se mu dávají za vinu, a k důkazům o nich, aby uvedl všechny okolnosti a důkazy, které slouží k jeho obhajobě, aby činil návrhy a zvolil si obhájce.

(2) Prokurátor a v řízení před soudem předse-
da senátu jsou povinni obviněného vždy o jeho právech poučit.

§ 42.

Zákonný zástupce obviněného.

Zákonný zástupce nesvéprávného obviněného je oprávněn obviněného zastupovat, zejména zvolit mu obhájce, činit za obviněného návrhy, podávat za něho žádosti a opravné prostředky; je též oprávněn zúčastnit se všech úkonů, kterých se může zúčastnit obviněný. Tato práva může zákonný zástupce vykonávat i proti vůli obviněného.

§ 43.

Obhájce.

(1) Obhájcem může být zpravidla (§ 45a) jen advokát a v řízení o činech náležejících k příslušnosti krajského nebo vojenského prokurátora jen advokát zapsaný do zvláštního seznamu, který vede ministerstvo spravedlnosti.

(2) Při hlavním a odvolacím líčení a veřejném zasedání nemůže být obhájcem ten, kdo je k němu předvolán jako svědek, znalec nebo tlumočník.

§ 44.

Zvolený obhájce.

(1) Neužije-li obviněný práva zvolit si obhájce, může mu ho zvolit na svůj náklad jeho příbuzný v pokolení přímém, osvojitel, osvojenec a manžel a zúčastněná osoba. Není-li obviněný svéprávný, mohou tak tyto osoby učinit i proti jeho vůli.

(2) Nebude-li obhájce prokurátoru a v řízení před soudem soudu oznámen tím, kdo ho zvolil, musí sám prokázat, že byl za obhájce zvolen.

(3) Obviněný může obhájci, kterého si sám zvolil, obhajování odejmout a také místo obhájce ustanoveného soudem nebo zvoleného osobou k tomu oprávněnou může si zvolit obhájce jiného.

Ustanovený obhájce.

§ 45.

(1) Nemá-li obviněný obhájce v případech, kde ho musí mít, vyzve jej prokurátor a v řízení před soudem předseda senátu, aby do určité lhůty oznámil, koho si za obhájce zvolil. Neoznámí-li to ve stanovené lhůtě ani obviněný, ani ten, kdo má právo mu obhájce zvolit, ustanoví obviněnému na jeho náklad obhájce prokurátor a v řízení před soudem předseda senátu.

(2) Obviněnému, který prokáže, že nemá dostatečných prostředků, aby hradil náklady na obhájce, ustanoví prokurátor nebo v řízení před soudem předseda senátu obhájce, který by ho obhajoval bez nároku na odměnu, jestliže obviněný obhájce musí mít; i v případě, kdy obhajoba nutná není, ustanoví předseda senátu takovému obviněnému obhájce, který by ho bez nároku na odměnu obhajoval při hlavním nebo odvolacím líčení, jestliže o to obviněný požádá.

(3) Je-li obviněných několik, ustanoví se těm, jejichž zájmy si neodporují, zpravidla obhájce společný.

§ 45a.

(1) Má-li prokurátor nebo v řízení před soudem předseda senátu ustanovit obviněnému obhájce, požádá zpravidla advokátní poradnu, aby mu navrhla, který advokát má být obhájcem ustanoven.

(2) Jestliže jde o naléhavý případ, může být advokát ustanoven obhájcem i bez návrhu advokátní poradny; není-li v takovém případě advokát ihned dosažitelný, může být obhájcem ustanoven se souhlasem předsedy soudu též soudce nebo jiný k tomu způsobilý zaměstnanec, který je u soudu činný.

(3) V oboru vojenského soudnictví může být se souhlasem představeného ustanoven obhájcem též důstojník práv v činné službě, jestliže jde o naléhavý případ a advokát není ihned dosažitelný anebo jestliže to vyžaduje

povaha projednávané věci; obhájcem však nemůže být důstojník práv činný u vojenského prokurátora.

§ 46.

(1) Ustanovený obhájce je povinen převzít obhajobu; z důležitých důvodů může ho však prokurátor a v řízení před soudem předseda senátu na jeho žádost povinnosti obhajování zprostit.

(2) Na žádost obviněného může prokurátor a v řízení před soudem předseda senátu místo ustanoveného obhájce z důležitých důvodů ustanovit obhájce jiného.

§ 47.

Oprávnění obhájce.

(1) Nebylo-li zmocnění obhájce omezeno, vztahuje se na celé řízení.

(2) Obhájce je oprávněn činit za obviněného návrhy a podávat za něj žádosti a opravné prostředky; je též oprávněn zúčastnit se všech úkonů, kterých se může zúčastnit obviněný. Není-li obviněný svéprávný, může tak obhájce činit i proti jeho vůli, nikoli však proti vůli zákonného zástupce.

(3) Obhájce smí mluvit a dopisovat si s obviněným, který je ve vazbě; za přípravného řízení však jen za podmínek stanovených prokurátorem, tak aby nemohlo být mařeno úspěšné provedení trestního řízení.

Oddíl osmý.

Poškozený a zúčastněná osoba.

§ 48.

Poškozený.

(1) Osobě poškozené trestným činem (poškozenému) musí být poskytnuta možnost, aby v trestním řízení uplatňovala své nároky vzešlé z trestného činu a aby činila návrhy v hlavním a odvolacím líčení.

(2) Prokurátor a v řízení před soudem předseda senátu jsou povinni poškozeného vždy o jeho právech poučit.

(3) Zemře-li poškozený, přecházejí práva, která má v trestním řízení, na jeho právního nástupce.

(4) Ustanovení odstavců 1 až 3 se neuzije v řízení o trestných činech náležejících k příslušnosti krajského prokurátora a v řízení stanném a řízení plním.

Zajištění nároků poškozeného vzešlých z trestného činu.

§ 49.

(1) Je-li důvodná obava, že uspokojení nároků poškozeného vzešlých z trestného činu bude mařeno, může prokurátor a v řízení před soudem soud zajistit movité věci obviněného, a to až do pravděpodobné výše škody; zajištěné věci nutno sepsat a zpravidla uschovat u prokurátora nebo u soudu. Na návrh poškozeného může prokurátor a v řízení před soudem soud zajistit též pohledávky obviněného, pokud nejde o odměnu za práci nebo o pohledávky plynoucí z národního pojištění, a přikázat dlužníku obviněného, aby místo plnění obviněnému složil předmět plnění do úschovy prokurátora nebo soudu.

(2) O tom, že zajištění bylo nařízeno, se poškozený vyrozumí s poučením o ustanovení § 50 odst. 1.

(3) Proti rozhodnutí, jímž bylo zajištění nařízeno, je přípustná stížnost, která nemá odkladný účinek.

(4) Ustanovení odstavců 1 a 3 se neuzije v řízení o trestných činech náležejících k příslušnosti krajského prokurátora a v řízení stanném a řízení plním.

§ 50.

(1) Prokurátor a v řízení před soudem soud zruší zajištění,

- a) pomine-li důvod, pro který bylo zajištění nařízeno,
- b) skončí-li trestní stíhání zastavením nebo rozsudkem zprošťujícím, nebo
- c) uplyne-li jeden měsíc od právní moci rozsudku, jímž byl obviněný uznán vinným, nebo od postoupení věci prokurátoru nebo soudu, u nichž poškozený nemůže uplatňovat své nároky z trestného činu.

(2) Prokurátor a v řízení před soudem soud omezí zajištění, shledá-li, že ho není třeba v rozsahu, v němž bylo nařízeno.

(3) O tom, že zajištění bylo zrušeno nebo omezeno, se vyrozumí též poškozený.

§ 51.

Zúčastněná osoba.

- (1) Zúčastněnou osobou se rozumí ten,
- a) jehož věc může být nebo byla zabráná, není-li v řízení obviněným, nebo
 - b) komu může být nebo bylo uloženo ručení za nedobytný trest peněžitý.

(2) Zúčastněné osobě musí být poskytnuta možnost, aby se k věci vyjádřila a činila návrhy v hlavním a odvolacím líčení a ve veřejném zasedání.

(3) Prokurátor a v řízení před soudem předseda senátu jsou povinni zúčastněnou osobu vždy o jejich právech poučit.

§ 52.

Zákonný zástupce poškozeného a zúčastněné osoby.

Nejsou-li poškozený nebo zúčastněná osoba svéprávní, vykonává jejich práva podle tohoto zákona jejich zákonný zástupce.

§ 53.

Zmocněnec poškozeného a zúčastněné osoby.

(1) Poškozený a zúčastněná osoba se mohou dát zastupovat zmocněncem. Nebylo-li zmocnění omezeno, vztahuje se na celé řízení.

(2) Zmocněncem poškozeného a zúčastněné osoby může být jen osoba svéprávní a občansky bezúhonná, která není pokoutníkem; při hlavním a odvolacím líčení a veřejném zasedání nemůže být zmocněncem ten, kdo je k němu předvolán jako svědek, znalec nebo tlumočník.

(3) Zmocněncem zúčastněné osoby v řízení o činech náležejících k příslušnosti krajského nebo vojenského prokurátora a zmocněncem poškozeného v řízení o činech náležejících k příslušnosti vojenského prokurátora může být jen advokát, který by ve věci mohl být obhájcem.

(4) Zmocněnec poškozeného a zúčastněné osoby je oprávněn činit za poškozeného nebo zúčastněnou osobu návrhy a podávat za ně žádosti a opravné prostředky; je též oprávněn zúčastnit se všech úkonů, kterých se mohou zúčastnit poškozený nebo zúčastněná osoba.

(5) Nebude-li zmocněnec prokurátoru a v řízení před soudem soudu oznámen tím, kdo ho zmocnil, musí sám prokázat, že byl zmocněn.

Oddíl devátý.

Úkony mimo přípravné řízení a jiná obecná ustanovení.

Úkony soudu.

§ 54.

(1) Úkony soudu koná zpravidla senát.

(2) Úkony dožádaného soudu koná jediný soudce; tento soudce má práva a povinnosti předsedy senátu.

§ 55.

Jednotlivé úkony soudu, u nichž to zákon připouští, koná mimo hlavní a odvolací líčení a veřejné a neveřejné zasedání předseda senátu. Provedení jednotlivých úkonů může svěřit soudci, který je členem senátu; tento soudce má v takovém případě práva a povinnosti předsedy senátu.

§ 56.

(1) Na výslech a vazbu obviněného, na výslech svědka a znalce, na ohledání, domovní a osobní prohlídku, vydání a odnětí věci a na otevření zásilek se v řízení před soudem přiměřeně užije ustanovení o přípravném řízení; o vazbě obviněného rozhoduje vždy senát.

(2) Stížnost prokurátora proti rozhodnutí soudu o vazbě má odkladný účinek; byl-li však prokurátor při vyhlášení takového rozhodnutí přítomen, má jeho stížnost odkladný účinek jen tehdy, byla-li podána ihned po vyhlášení rozhodnutí.

(3) Dojde-li k zatčení nebo zadržení obviněného až v řízení před soudem, odevzdá orgán povolaný k vyhledávání (§ 76) obviněného přímo soudu.

§ 57.

Úkony prokurátora mimo přípravné řízení.

Na úkony, které prokurátor koná mimo přípravné řízení, se přiměřeně užije ustanovení o přípravném řízení.

§ 58.

Tlumočník.

(1) Je-li třeba přetlumočit obsah výpovědi nebo písemnosti, přibere se k tomu tlumočník.

(2) Jako tlumočník nesmí být přibrán, kdo by byl ve věci vyloučen (§ 39).

(3) Tlumočník se v předvolání upozorní na následky nedostavení (§§ 73 a 75) a na povinnost bez odkladu oznámit skutečnosti, pro které by byl ve věci vyloučen nebo které mu jinak brání být ve věci činný jako tlumočník.

(4) Tlumočník musí být poučen o tom, že je povinen podle svých znalostí přesně přetlumočit obsah výpovědi nebo písemnosti a zachovávat mlčenlivost o tom, co se jako tlumočník dověděl; dále musí být poučen o významu své funkce s hlediska obecného zájmu a o trestních následcích křivé výpovědi.

§ 58a.

Tlumočné.

(1) Tlumočník má nárok na náhradu nutných výdajů a přiměřenou odměnu (tlumočné).

(2) Výši tlumočného určí prokurátor a v řízení před soudem předseda senátu. Proti tomuto rozhodnutí je přípustná stížnost, která má odkladný účinek.

§ 59.

Účast při výslechu.

(1) Výslechu konaného mimo hlavní a odvolací líčení a veřejné zasedání se mohou kromě vyslyšajícího, zapisovatele a vyslyšeného zúčastnit jiné osoby, jen pokud to zákon připouští.

(2) Výslech osoby mladší než osmnáct let nebo osoby, jejíž vyjadřovací schopnost je omezena, lze provést za pomoci jiné osoby, lze-li očekávat, že se tím výslech usnadní.

§ 60.

Protokol.

(1) O jednání sepíše zapisovatel protokol, který musí obsahovat:

- a) označení prokurátora nebo soudu,
- b) místo, čas a předmět jednání,
- c) jména a příjmení úředních osob, které se jednání zúčastnily,
- d) vyličení průběhu jednání, zejména podané návrhy, podstatný obsah rozhodnutí a udělená poučení, po případě vyjádření poučených osob.

(2) Nemůže-li zapisovatel, který se jednání zúčastnil, sepsat protokol pro nastalou překážku, sepíše jej osoba řídící jednání.

(3) Jako zapisovatel nesmí být přibrán, kdo by byl ve věci vyloučen (§ 39).

§ 60a.

Oprava protokolu.

O žádosti za opravu protokolu o hlavním nebo odvolacím líčení rozhoduje soud, o jehož protokol jde. Proti rozhodnutí o opravě protokolu o hlavním líčení je přípustná stížnost, která nemá odkladný účinek.

§ 61.

Podání.

(1) Podání se posuzuje podle svého obsahu, i když je nesprávně označeno.

(2) Podání lze učinit písemně, ústně do protokolu nebo telegraficky.

(3) Ten, kdo podání učinil písemně nebo telegraficky, může být prokurátorem a v řízení před soudem předsedou senátu vyzván, aby ve lhůtě, která se mu určí, dodal potřebný počet stejnopisů. Nevyhoví-li této výzvě, budou stejnopisy pořízeny na jeho náklad; na to musí být ve výzvě upozorněn.

Lhůty.

§ 62.

(1) Do lhůty určené podle dní se nezapočítává den, kterého se stala událost určující počátek lhůty.

(2) Lhůty stanovené podle týdnů, měsíců nebo let se končí uplynutím onoho dne posledního týdne nebo měsíce, jenž svým jménem nebo číselným označením odpovídá dni, kterého se stala událost určující počátek lhůty. Chybí-li tento den v posledním měsíci lhůty, končí se lhůta uplynutím posledního dne tohoto měsíce.

(3) Padne-li konec lhůty na den pracovního klidu, pokládá se za poslední den lhůty nejbližší příští pracovní den.

(4) K zachování lhůty stačí, jestliže podání v ní bylo

- a) dáno na poštu a adresováno prokurátoru nebo soudu, u něhož má být podáno nebo který má ve věci rozhodnout,
- b) podáno u prokurátora nebo soudu, který ve věci má rozhodnout,
- c) učiněno příslušníkem ozbrojeného sboru v činné službě u představeného,
- d) učiněno u velitelství ústavu, kde je obviněný ve vazbě nebo v trestu, nebo
- e) učiněno ústně do protokolu u kteréhokoli okresního prokurátora nebo lidového soudu.

§ 63.

(1) Zmešká-li obviněný z omluvitelného důvodu lhůtu k podání opravného prostředku, povolí mu prokurátor nebo soud, který ve věci rozhodoval v první stolici, navrácení lhůty, jestliže o to obviněný požádá do tří dnů od pominutí překážky a v téže lhůtě podá též promeškaný opravný prostředek. Bylo-li povoleno navrácení lhůty, považuje se lhůta k podání opravného prostředku za zachovanou.

(2) Proti rozhodnutí o žádosti za navrácení lhůty je přípustná stížnost, která má odkladný účinek.

Doručení.

§ 64.

(1) Písemnosti určené pro obviněného, poškozeného nebo pro zúčastněnou osobu se doručují:

- a) nejsou-li svéprávní, jejich zákonnému zástupci,
- b) mají-li obhájce nebo zmocněnce, obhájci nebo zmocněnci, a to i když mají zákonného zástupce.

(2) Předvolání se doručuje vždy jen osobě, která se předvolává.

(3) Žaloba a stejnopis vyhotovení rozsudku vyhlášeného v nepřítomnosti obviněného se doručí vždy též obviněnému.

§ 65.

(1) Do vlastních rukou se doručují

- a) obviněnému žaloba a předvolání,
- b) osobám oprávněným podat proti rozhodnutí opravný prostředek stejnopis vyhotovení tohoto rozhodnutí.

(2) I tam, kde se doručuje do vlastních rukou, je zpravidla přípustné písemnost uložit na poště nebo u jiného veřejného orgánu, který provádí doručení. Uložení je však vyloučeno, doručuje-li se obviněnému

- a) žaloba nebo předvolání k hlavnímu nebo odvolacímu líčení, nebo
- b) stejnopis vyhotovení rozsudku, proti němuž může podat odvolání.

§ 66.

Nahlížení do spisů.

(1) Obviněný, poškozený a zúčastněná osoba a jejich obhájci a zmocněnci, a nejsou-li svéprávní, též jejich zákonní zástupci mají právo nahlížet do spisů, s výjimkou protokolu o hlasování, a dělat si výpisky a poznámky. Jiné osoby tak mohou učinit, jen pokud je toho třeba k uplatnění práva, které jim tento zákon přiznává.

(2) V přípravném řízení může prokurátor osobám uvedeným v odstavci 1 odepřít, aby nahlédly do spisu nebo jeho části, mohl-li by tím být zmařen účel trestního řízení; nesmí jim však být odepřeno nahlédnout do spisů o takových úkonech, při kterých mají právo být přítomny.

Náklady trestního řízení.

§ 67.

(1) Náklady nutné k provedení trestního řízení zakládá stát; náležitější k nim zejména:

- a) náklady doručovací (včetně poštovní),
- b) náklady předvedení, dopravy a doprovodu obviněného a jiných osob,
- c) cestovní výdaje prokurátorů, soudců, zapisovatelů a jiných pomocných osob,
- d) svědečné, znalečné a tlumočné,
- e) nutná vydání ustanoveného obhájce,
- f) nutná vydání spojená s uschováním věcí důležitých pro trestní řízení,
- g) náklady spojené se zajištěním nároků poškozeného vzešlých z trestného činu,
- h) náklady zajištění výkonu rozhodnutí, zejména zajištění výkonu trestu propadnutí jmění,
- ch) náklady spojené s zaopatřením obviněného ve vazbě,
- i) náklady spojené s výkonem trestu, ochranné výchovy a ochranného léčení.

(2) Denní sazbu připadající na náklady spojené se zaopatřením ve vazbě a s výkonem trestu odnětí svobody, s výkonem ochranné výchovy a ochranného léčení vyhlásí každoročně ministr, jehož orgány ústav spravují. Náklady na zdravotní péči se účtují podle skutečného vydání.

(3) Náklady na léčení úrazu, který utrpěla osoba, na níž se vykonává vazba, trest odnětí svobody, ochranná výchova nebo ochranné léčení, při práci nařízené ústavem se k nákladům trestního řízení nepočítají.

(4) Vlastní náklady obviněného, poškozeného a zúčastněné osoby stát nezakládá.

§ 68.

(1) Byl-li obviněný pravomocně odsouzen, je povinen nahradit

- a) náklady zálohované státem,
- b) obhájci ustanovenému podle § 45 odst. 1 odměnu a
- c) poškozenému na jeho žádost jeho nutná vydání a ušlou odměnu za práci a vydání způsobená přibráním zmocněnce; není-li poškozený svéprávný, též nutná vydání a ušlou odměnu za práci jeho zákonného zástupce.

(2) Bylo-li vedeno trestní řízení pro několik trestných činů nebo proti několika obviněným, je obviněný povinen nahradit jen ty náklady trestního řízení, které souvisí s trestným činem, jímž byl uznán vinným. Nelze-li náklady oddělit, stanoví soud, přihlížeje k stupni zavinění a k majetkovým poměrům obviněného, v jakém poměru je obviněný povinen náklady nahradit.

§ 69.

Byl-li obviněný pravomocně zproštěn, hradí stát náklady, které založil.

§ 70.

(1) Náklady trestního řízení způsobené zpět vzatým nebo zcela bezvýsledným opravným prostředkem proti rozhodnutí soudu anebo bezvýsledným návrhem na obnovu trestního stíhání je povinen nahradit ten, kdo jej podal.

(2) Náklady, které by podle odstavce 1 měl nahradit prokurátor nebo orgán veřejné péče o mládež, hradí stát.

§ 71.

(1) Náklady souvisící s ochrannými opatřeními je povinna nahradit osoba, které bylo ochranné opatření pravomocně uloženo.

(2) Za náklady na ochrannou výchovu mladistvého ručí osoby, které mají vůči němu vyživovací povinnost.

§ 72.

(1) O povinnosti k náhradě nákladů, odměn a vydání uvedených v §§ 68, 70 a 71 rozhodne soud; jemu náleží rozhodnout i o výši vydání a odměn, které je obviněný povinen nahradit poškozenému. Jinak o výši nákladů a odměny rozhodne prokurátor.

(2) Jestliže se rozhodnutí podle odstavce 1 nestalo rozsudkem, je proti němu přípustná stížnost, která má odkladný účinek.

§ 73.

(1) Osobě, která bez dostatečné omluvy neuposlechla příkazu, daného jí podle tohoto zákona, může být uloženo, aby nahradila náklady, které tím způsobila. O povinnosti k náhradě těchto nákladů a o jejich výši rozhodne prokurátor, a jde-li o příkaz soudu, soud.

(2) Proti rozhodnutí podle odstavce 1 je přípustná stížnost, která má odkladný účinek.

§ 74

z r u š e n.

§ 75.

P o ř á d k o v ý t r e s t.

(1) Kdo ruší řízení nebo se k prokurátoru nebo k soudu chová urážlivě anebo neuposlechne příkazu daného mu podle tohoto zákona, může být potrestán pokutou do pěti tisíc Kčs. Jde-li o příslušníka ozbrojeného sboru v činné službě, může se jeho potrestání přenechat jeho představenému podle kázeňského řádu. Jde-li o osobu, která je ve vazbě nebo v trestu, může se

její potrestání přenechat velitelství ústavu podle řádu platícího pro tento ústav. Tato rozhodnutí činí prokurátor a v řízení před soudem předseda senátu.

(2) Proti rozhodnutí podle odstavce 1 je přípustná stížnost, která má odkladný účinek.

(3) Z důvodů hodných zvláštního zřetele může prokurátor nebo předseda senátu, který pokutu uložil, ji prominout nebo zmírnit.

(4) Vydobytá pokuta připadá státu.

HLAVA DRUHÁ.

PŘÍPRAVNÉ ŘÍZENÍ.

Oddíl první.

Průběh přípravného řízení.

§ 76.

V y h l e d á v á n í.

(1) Vyhledávání o trestných činech konají orgány národní bezpečnosti; za tím účelem mohou předvolat a vyslechnout každého, od koho se mohou nadít objasnění skutečností závažných pro zjištění trestného činu. Podle potřeby konají vyhledávání též v součinnosti s jinými veřejnými orgány.

(2) Vyhledávání o trestných činech příslušníků ozbrojených sborů v činné službě může konat i jejich představený nebo jím pověřený orgán; přitom mají vůči příslušníkům ozbrojeného sboru v činné službě, k němuž sami náležejí, stejná práva a stejné povinnosti jako orgány národní bezpečnosti. Nemůže-li představený včas zakročit, má tato jeho práva a tyto jeho povinnosti místní velitel nejbližší místu činu nebo pobytu obviněného.

V y š e t ř o v á n í.

§ 77.

Doví-li se prokurátor o trestném činu, koná vyšetřování, pokud věc již není dostatečně vysvětlena.

§ 78.

Za vyšetřování učiní prokurátor vše, co je nutné k zabezpečení úspěšného provedení trestního řízení; za tím účelem především

- a) sbírá důkazy o skutečnostech důležitých pro rozhodnutí soudu, ať již svědčí v neprospěch obviněného či v jeho prospěch, zejména vyslýchá obviněného a svědky,
- b) pečuje o to, aby obviněný mohl být postaven před soud a aby nemařil trestní řízení, zejména rozhoduje o vazbě,

- c) zajišťuje výkon trestu a ochranných opatření, k nimž by mohlo dojít.
 d) zajišťuje uspokojení nároků poškozeného vzešlých z trestného činu.

§ 79.

Prokurátor může z důležitých důvodů naříditi osobám, které bude asi nutno vyslechnout jako obviněné nebo jako svědky, aby se téhož nebo i příštího dne nevzdalovaly z místa, které určí.

§ 80.

(1) Je-li k objasnění skutečností závažných pro trestní řízení třeba odborné znalosti, přibere prokurátor znalce.

(2) Mají-li být přímým pozorováním objasněny skutečnosti závažné pro trestní řízení, koná prokurátor ohledání.

§ 81.

(1) Je-li důvodné podezření, že v bytě nebo v jiné místnosti je věc důležitá pro trestní řízení nebo že se tam skrývá obviněný, může prokurátor vykonat domovní prohlídku.

(2) Je-li důvodné podezření, že někdo má u sebe věc důležitou pro trestní řízení, může prokurátor vykonat jeho osobní prohlídku.

§ 82.

Věc důležitou pro trestní řízení může prokurátor vzít do úschovy. Kdo má takovou věc u sebe, je povinen ji na vyzvání vydat prokurátoru. Nebude-li vyzvání k vydání věci vyhověno, může být věc odňata.

§ 83.

Je-li k objasnění skutečností závažných pro trestní řízení nutno zjistit obsah nedoručených telegramů, dopisů nebo jiných zásilek, které pravděpodobně pocházejí od obviněného nebo jsou pro něho určeny, nařídí prokurátor, aby mu je podnik provádějící jejich dopravu vydal; prokurátor to však může naříditi jen tehdy, jestliže tu je některý z důvodů vazby (§ 96).

§ 84.

(1) Prokurátor koná vyšetřování zpravidla osobně; je oprávněn žádat od každého úřadu a veřejného orgánu vysvětlení a zprávy.

(2) Prokurátor je oprávněn při vyšetřování naříditi orgánům povolaným k vyhledávání, aby vykonaly jednotlivé vyšetřovací úkony. Tyto orgány mají vykonat i další vyšetřovací úkony, jejichž nutnost vyplynula z úkonu, o nějž byly požádány.

Žaloba.

§ 85.

(1) Je-li podezření z trestného činu proti obviněnému dostatečně odůvodněno, podá na něj prokurátor zpravidla žalobu, a to u soudu, u něhož je činný.

(2) Vezme-li prokurátor před zahájením hlavního líčení žalobu zpět, vrací se věc do stavu vyšetřování.

§ 86.

Žaloba musí obsahovat:

- označení prokurátora a den sepsání žaloby,
- jméno a příjmení obviněného, den a místo jeho narození, jeho zaměstnání a bydliště,
- označení trestného činu s uvedením všech jeho zákonných znaků, místa, času a jiných okolností, jichž je třeba k tomu, aby skutek nemohl být zaměněn s jiným,
- označení důkazů, jejichž provedení při hlavním líčení se navrhuje,
- podstatné důvody podezření.

§ 87.

Návrh na ochranné opatření.

(1) Je-li toho třeba, navrhne prokurátor soudu, u něhož je činný, aby nařídil ochranné léčení nebo ochrannou výchovu anebo vyslovil zabránění.

(2) Návrh uvedený v odstavci 1 může prokurátor učinit též v žalobě.

§ 88.

Přerušeni trestního stíhání.

(1) Prokurátor přeruší trestní stíhání,

- nelze-li pro nepřítomnost obviněného ~~vše~~ náležitě objasnit,
- jestliže obviněného nelze pro těžkou chorobu postavit před soud a nelze konat hlavní líčení v jeho nepřítomnosti (§ 145 odst. 2),
- není-li obviněný pro duševní poruchu, která nastala až po spáchání trestného činu, schopen chápat smysl trestního řízení, nebo
- nemohl-li být pachatel zjištěn.

(2) Před přerušením trestního stíhání učiní prokurátor vše, co je nutné k zabezpečení úspěšného provedení trestního řízení.

(3) Pomine-li důvod přerušeni, prokurátor v trestním stíhání pokračuje.

§ 89.

Zastavení trestního stíhání.

- (1) Prokurátor zastaví trestní stíhání,
- a) je-li nepochybné, že skutek obviněného není trestným činem,
 - b) je-li nepochybné, že trestný čin nespáchal obviněný,
 - c) není-li podezření z trestného činu dostatečně odůvodněno,
 - d) je-li nepochybné, že trestnost činu zanikla,
 - e) je-li nepochybné, že obviněný není trestně odpovědný,
 - f) nelze-li obviněného stíhat, zejména proto, že prezident republiky nařídil, aby se v trestním řízení nepokračovalo,
 - g) jestliže dřívější trestní stíhání obviněného pro týž skutek skončilo pravomocným rozsudkem nebo bylo soudem zastaveno a nebyla povolena obnova, nebo,
 - h) jestliže obviněný zemřel.
- (2) Prokurátor může zastavit trestní stíhání,
- a) jde-li o čin, jehož nebezpečnost pro společnost je nepatrná,
 - b) jestliže jde o trestný čin vojenský, který lze vyřídit kázeňsky, a prokurátor pokládá kázeňské vyřízení za dostačující,
 - c) je-li trest, k němuž může stíhání vést, zcela bez významu vedle trestu, který pro jiný trestný čin byl obviněnému již uložen nebo ho podle očekávání postihne,
 - d) byl-li obviněný pro týž skutek dostatečně potrestán národním výborem nebo kázeňsky anebo cizozemským soudem nebo úřadem, nebo
 - e) je-li obviněný vydán do ciziny nebo vyhoštěn.

(3) Pomine-li důvod zastavení nebo objeví-li se dodatečně, že tu takový důvod není, prokurátor v trestním stíhání pokračuje.

§ 90.

Postoupení věci.

Shledá-li prokurátor, že není příslušný, postoupí věc příslušnému prokurátoru; je však povinen před postoupením věci učinit vše, co je k zabezpečení úspěšného provedení trestního řízení neodkladně nutné.

§ 91.

Žádost za milost.

(1) Řízení o žádosti za milost před podáním žaloby koná prokurátor, který ve věci koná nebo by byl příslušný konat přípravné řízení.

(2) Shledá-li prokurátor, že žádost za milost není důvodná, zamítne ji; jinak ji předloží se svým návrhem nadřízenému prokurátoru. Nezamítne-li žádost ani tento prokurátor, předloží ji se svým návrhem generální prokuratuře.

(3) Nařídí-li to prezident republiky nebo generální prokurátor, nesmí být žádost zamítnuta, nýbrž musí být s návrhem předložena. Nařídí-li to v takovém případě prezident republiky nebo generální prokurátor, trestní řízení se zatím nezahájí nebo se v zahájeném trestním řízení zatím nepokračuje.

Oddíl druhý.

Výslech a vazba obviněného.

§ 92.

Předvolání a předvedení.

Jestliže se obviněný, který byl řádně předvolán, nedostaví bez dostatečné omluvy, může být předveden; na to a na jiné následky nedostavení (§§ 73 a 75) musí být v předvolání upozorněn. Je-li to k úspěšnému provedení trestního řízení nutné, může být obviněný předveden i bez předchozího předvolání.

Výslech.

§ 93.

Na počátku výslechu označí prokurátor obviněnému trestný čin, ze kterého je obviněn. Vyzve ho, aby se k obvinění podrobně vyjádřil, zejména aby souvisle vylíčil skutečnosti, které jsou předmětem obvinění, aby uvedl okolnosti, které zeslabují nebo vyvracejí podezření vůči němu, a aby nabídl důkazy o nich. Zároveň obviněného upozorní na polehující okolnost doznání.

§ 94.

(1) Výslech se koná tak, aby podal pokud možno úplný a jasný obraz skutečností závažných pro trestní řízení. K výpovědi nebo k doznání nesmí být obviněný žádným způsobem donucován.

(2) Má-li se výslechem zjistit totožnost nějaké osoby nebo věci, vyzve prokurátor obviněného, aby ji popsal; teprve pak mu má být osoba nebo věc ukázána.

(3) Je-li třeba zjistit pravost rukopisu obviněného, může ho prokurátor vyzvat, aby napsal potřebný počet slov. K tomu však nesmí být obviněný žádným způsobem donucován.

(4) Obviněný je povinen strpět úkony potřebné k zjištění jeho totožnosti.

§ 95.

(1) Jestliže se výpověď obviněného odchyluje v podstatných bodech od výpovědi svědka nebo spoluobviněného a rozpor nelze vysvětlit jinak, může být obviněný postaven těmto osobám tváří v tvář.

(2) Osoba oprávněná odeprít vypovídat jako svědek podle § 111 odst. 1 nesmí být proti své vůli postavena obviněnému tváří v tvář ani tehdy, když neodepřela vypovídat, ledaže by o to požádal sám obviněný.

§ 96.

Důvody vazby.

(1) Je-li obviněný podezřelý z trestného činu, na který zákon stanoví trest smrti, trest odnětí svobody na doživotí nebo trest dočasněho odnětí svobody, jehož dolní hranice činí nejméně deset let, musí být vzat do vazby.

(2) Obviněný může být vzat do vazby též, jsou-li tu skutečnosti, které odůvodňují obavu,

- a) že uprchne, zejména proto, že nelze ihned zjistit jeho totožnost nebo bydliště, nebo pro vysoký trest, který ho podle očekávání postihne,
- b) že bude působit na svědky nebo spoluobviněné anebo že bude jinak mařit objasnění skutečností závažných pro trestní řízení, nebo
- c) že se znova dopustí trestného činu, který spáchal, nebo že dokoná trestný čin, o který se pokusil, anebo že vykoná trestný čin, kterým vyhrožoval.

Zatčení.

§ 97.

(1) Příkaz k zatčení vydá písemně předseda senátu na návrh prokurátora.

(2) V příkaze k zatčení se označí trestný čin, z něhož je obviněný podezřelý, a důvod zatčení.

(3) Zatčení provede na základě příkazu k zatčení orgán povoláný k vyhledávání. Příkaz k zatčení budiž doručen obviněnému při zatčení, a není-li to možné, nejdéle do osmačtyřiceti hodin po něm.

(4) Příkaz k zatčení předseda senátu odvolá, jakmile důvod k němu pomine.

§ 98.

Orgán povoláný k vyhledávání smí provést zatčení i bez příkazu předsedy senátu, byl-li obviněný přistižen při činu samém. Obviněný je přistižen při činu samém i tehdy, byl-li

ihned po činu jako podezřelý pronásledován nebo postižen za okolností, které ukazují na jeho účast při činu, zejména s věcmi, kterými byl trestný čin spáchan nebo které z něho pocházejí.

§ 99.

Zadrženi.

(1) Jestliže je nebezpečí v prodlení a je tu některý z důvodů vazby, smí orgán povoláný k vyhledávání zadržet obviněného za účelem jeho odevzdání prokurátoru.

(2) Osobu přistiženou při činu samém smí kdokoli zadržet, je-li toho nezbytně třeba k zjištění totožnosti, k zamezení útěku nebo k zabezpečení důkazů. Je však povinen odevzdat ji ihned nejbližšímu okresnímu prokurátoru nebo orgánu povolanému k vyhledávání, a není-li to možné, učinit o tom ihned oznámení prokurátoru nebo orgánu povolánému k vyhledávání.

§ 100.

Odevzdání obviněného prokurátoru.

(1) Osoba zatčená podle § 97 musí být orgánem povoláným k vyhledávání ihned vyslechnuta a nejdéle do osmačtyřiceti hodin odevzdána prokurátoru.

(2) Osoba zatčená podle § 98 nebo zadržaná (§ 99) musí být orgánem povoláným k vyhledávání ihned vyslechnuta a nejdéle do osmačtyřiceti hodin

- a) propuštěna, nebo
- b) je-li tu některý z důvodů vazby, odevzdána prokurátoru.

(3) Příslušník ozbrojeného sboru v činné službě může být v případech uvedených v odstavcích 1 a 2 odevzdán též představenému.

Rozhodnutí o vazbě.

§ 101.

(1) O vazbě osoby odevzdané podle § 99 odst. 2 nebo podle § 100 rozhodne prokurátor (představený) ihned, a to pokud možno po jejím výslechu. Shledá-li, že některý z důvodů vazby trvá, rozhodne, že se obviněný ve vazbě ponechá; jinak jej propustí na svobodu.

(2) Mimo případ uvedený v odstavci 1 může prokurátor vzít obviněného do vazby, vyjde-li za jeho výslechu najevo, že tu je některý z důvodů vazby. Totéž může učinit představený, je-li obviněný příslušníkem ozbrojeného sboru v činné službě.

§ 102.

Nevezme-li prokurátor (představený) obviněného do vazby, ač je tu některý z důvodů vazby uvedených v § 96 odst. 2, nebo propustí-li v takovém případě obviněného z vazby, může mu uložit omezení stran místa pobytu nebo povinnost neprodleně prokurátoru oznámit změnu pobytu.

§ 103.

Přestože je tu některý z důvodů vazby uvedených v § 96 odst. 2, upustí prokurátor za branné pohotovosti státu od vazby obviněného, který byl povolán k vojenské činné službě, k zvláštní službě nebo k osobním úkonům pro potřeby branné moci, jde-li o podezření z trestného činu, na který zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje pět let.

§ 104.

Pomine-li důvod vazby, propustí prokurátor (představený) obviněného ihned na svobodu.

§ 105.

Proti rozhodnutí prokurátora o vazbě je přípustná stížnost, která nemá odkladný účinek.

§ 106.

V y ž á d á n í o b v i n ě n ě h o z c i z i n y.

Zdržuje-li se obviněný v cizině, požádá předseta senátu podle předpisů, vydaných o tom ministrem spravedlnosti, na návrh prokurátora o vydání obviněného, po případě o jeho prozatímní zatčení.

§ 107.

U r y c h l e n í ř í z e n í v e v a z e b n í c h v ě c e c h.

Všechny orgány činné v trestním řízení jsou povinny působit k tomu, aby byla vazba pokud možno nejvíce zkrácena.

Oddíl třetí.

V ý s l e c h s v ě d k a.

§ 108.

P o v i n n o s t s v ě d ě t.

Každý je povinen na předvolání se dostavit a vypovídat jako svědek.

§ 109.

P ř e d v o l á n í a p ř e d v e d e n í.

Jestliže se svědek, který byl řádně předvolán, nedostaví bez dostatečné omluvy, může být

předveden. Na to a na jiné následky nedostavení (§§ 73 a 75) musí být v předvolání upozorněn.

§ 110.

Z á k a z v ý s l e c h u.

Veřejný činitel nesmí být vyslýchán jako svědek o tom, o čem se dověděl při výkonu své pravomoci a co je povinen zachovávat v tajnosti, ledaže by byl této povinnosti svým nadřízeným orgánem zproštěn.

§ 111.

P r á v o o d e p ř í t v ý p o v ě d'.

(1) Odepřít vypovídat jako svědek je oprávněn příbuzný obviněného v pokolení přímém, jeho osvojitel, osvojenec, manžel a sourozenec; je-li obviněných více, má taková osoba právo odepřít vypovídat stran jiných obviněných jen tehdy, nelze-li odloučit výpověď, která se jich týká.

(2) Svědek je též oprávněn odepřít vypovídat, pokud by

a) porušil státem výslovně uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti, ledaže by byl této povinnosti zproštěn příslušným orgánem nebo tím, v jehož zájmu tuto povinnost má, nebo

b) způsobil nebezpečí trestního stíhání sobě, svému příbuznému v pokolení přímém, osvojiteli, osvojeci, manželu nebo sourozenci anebo jiným osobám v poměru rodinném nebo obdobném, jejichž újmu by právem pocítoval jako těžkou újmu vlastní.

(3) Odepřít vypovídat jako svědek nemůže ten, kdo má povinnost podle § 165 odst. 2 tr. zák. oznámit trestný čin, jehož se svědecká výpověď má týkat.

(4) Kdo odpírá vypovídat jako svědek, je povinen na vyzvání prokurátora uvést důvod, pro který tak činí.

§ 112.

P o u č e n í s v ě d k a.

Před výslechem poučí prokurátor svědka o zákazu výslechu, o právu odepřít výpověď a o tom, že je povinen vypovědět plnou pravdu a nic nezamlčovat. Dále ho poučí o významu svědecké výpovědi s hlediska obecného zájmu a o trestních následcích krivé výpovědi.

§ 113.

V ý s l e c h.

(1) Prokurátor vyslechne svědka o jeho poměru k projednávané věci, k obviněnému, po-

škozenému a zúčastněné osobě a po případě též o jiných skutečnostech, významných pro zjištění jeho hodnověrnosti. Potom ho vyzve, aby souvisle vypovídal všechno, co a odkud o věci ví. Otázky, jimiž by se svědkovi předkládaly okolnosti, které se mají zjistit teprve z jeho výpovědi, nesmějí být svědkovi dávány.

(2) Má-li se výsledkem zjistit totožnost nějaké osoby nebo věci, vyzve prokurátor svědka, aby ji popsal; teprve pak mu má být osoba nebo věc ukázána.

(3) Je-li třeba zjistit pravost rukopisu svědka, může ho prokurátor vyzvat, aby napsal potřebný počet slov.

(4) Nesouhlasí-li výpovědi svědků v závažných bodech, lze svědky postavit tvář v tvář.

§ 113a.

S v ě d e č n ě.

(1) Svědek má nárok na náhradu nutných výdajů a ušlé odměny za práci (svědečné); nárok zaniká, neuplatní-li jej svědek nejpozději do tří dnů po svém výsledku, a jestliže k výsledku nedojde, do tří dnů po tom, kdy mu to bylo sděleno.

(2) Výši svědečného určí prokurátor nebo předseda senátu, který svědka předvolal.

Oddíl čtvrtý.

V ý s l e c h z n a l c e.

P ř i b r á n í z n a l c e.

§ 114.

(1) Je-li třeba znaleckého posudku, přiberou prokurátor zpravidla dva znalce. Jednoho znalce stačí přibrat, jde-li o objasnění méně důležitých skutečností nebo je-li tu nebezpečí v prodlení.

(2) Místo přibrání znalce lze se spokojit s lékařským potvrzením, nejsou-li pochybnosti o jeho správnosti.

§ 115.

(1) Jako znalci se zpravidla přiberou osoby trvale ustanovené za znalce u soudu pro obor, o který jde (stálí přísežní znalci), a v oboru vojenského soudnictví příslušníci ozbrojených sborů v činné službě. Není-li jich nebo je-li nebezpečí v prodlení anebo vyžaduje-li případ zvláštní odborné znalosti, mohou být přibráni jiní znalci.

(2) Jako znalec je povinen být činný jen ten, kdo je ustanoven jako stálý přísežný znalec pro obor, jehož znalosti je k objasnění sku-

tečnosti závažných pro trestní řízení třeba, a ten, kdo takový obor provozuje jako své povolání.

§ 116.

(1) Jako znalec nesmí být přibrán, kdo by byl ve věci vyloučen (§ 39).

(2) K ohledání a pitvě mrtvolvy nelze přibrat jako znalce toho lékaře, který ošetřoval zemřelého přímo před smrtí.

§ 117.

Znalec musí být v předvolání upozorněn na následky nedostavení (§§ 73 a 75) a na povinnost bez odkladu oznámit skutečnosti, pro které by byl ve věci vyloučen nebo které mu jinak brání být ve věci činný jako znalec.

§ 118.

P ř í p r a v a p o s u d k u.

(1) Znalci se na jeho žádost poskytnou potřebná vysvětlení. Se souhlasem prokurátora smí znalec nahlédnout do spisů a být přítomen při výslechu obviněného a svědků.

(2) V složitějších případech může prokurátor znalci uložit, aby předložil posudek písemně.

(3) Je-li k podání posudku třeba krevní zkoušky nebo jiného podobného úkonu, je obviněný povinen strpět, aby znalec-lékař na něm takový úkon vykonal, pokud není spojen s nebezpečím pro zdraví obviněného. O této povinnosti musí být obviněný poučen s upozorněním na následky nevyhovění (§§ 73 a 75).

§ 119.

P o u č e n í z n a l c e.

Před výslechem poučí prokurátor znalce o tom, že je povinen podat podle svých odborných znalostí nestranný posudek a zachovávat mlčenlivost o tom, co se jako znalec dověděl. Dále ho poučí o významu znaleckého posudku s hlediska obecného zájmu a o trestních následcích křivé výpovědi.

§ 120.

V ý s l e c h.

Prokurátor vyslechne znalce o okolnostech, pro které by nesměl být přibrán. Potom ho vyzve, aby podal posudek; předložil-li znalec posudek písemně, vyzve ho prokurátor, aby posudek ústně stvrdil.

§ 121.

V a d y p o s u d k u.

Je-li odůvodněna pochybnost o správnosti posudku nebo je-li posudek nejasný nebo neúplný, vyžádá si prokurátor od toho, kdo posudek podal, vysvětlení, a kdyby to nevedlo k výsledku, přibere nové znalce.

§ 121a.

Z n a l e č n é.

(1) Znalec má nárok na náhradu nutných výdajů a přiměřenou odměnu (znalečné).

(2) Výši znalečného určí prokurátor a v řízení před soudem předseda senátu. Proti tomuto rozhodnutí je přípustná stížnost, která má odkladný účinek.

§ 122.

P o s u d e k ú ř a d u.

Místo přibrání znalců může prokurátor požádat o znalecký posudek úřad anebo veřejný ústav nebo orgán; ty podávají posudek písemně.

O d d í l p á t ý.

O h l e d á n í.

§ 123.

O h l e d á n í t ě l a.

(1) Ohledání těla jiné osoby než obviněného může být provedeno proti její vůli jen tehdy, jestliže je nezbytně třeba zjistit, zda jsou na jejím těle stopy nebo následky trestného činu.

(2) Vznikne-li podezření, že smrt člověka byla způsobena trestným činem, musí být mrtvola ohledána; nestačí-li to pro účely trestního řízení, nařídí prokurátor pitvu. Pohřbit mrtvolu možno v takových případech jen se souhlasem prokurátora. O tom rozhodne prokurátor s největším urychlením.

V y š e t ř e n í d u š e v n í h o s t a v u.

§ 124.

(1) Je-li třeba vyšetřit duševní stav obviněného, přibere se k tomu vždy dva znalci, pokud možno psychiatři.

(2) Nelze-li duševní stav vyšetřit jinak, může prokurátor nařídít, aby byl obviněný pozorován ve veřejném ústavě, který určí, nebo ve zvláštním pozorovacím oddělení ústavu, v němž se vykonává vazba nebo trest odnětí svobody. V takovém případě musí obviněný mít obhájce (§ 45).

(3) Proti rozhodnutí podle odstavce 2 je přípustná stížnost, která má odkladný účinek.

(4) Pozorování nemá trvat déle než dva měsíce; do té doby je nutno podat posudek. Je-li třeba dalšího pozorování, může prokurátor na odůvodněný návrh znalců prodloužit tuto lhůtu na čas potřeby, nikoli však o více než o dva měsíce. Proti prodloužení pozorování je přípustná stížnost, která nemá odkladný účinek.

(5) Zjistí-li znalci u obviněného okolnosti nasvědčující jeho nepřičetnosti, vysloví se zároveň o tom, zda jeho pobyt na svobodě není nebezpečný.

§ 125.

(1) Jsou-li závažné pochybnosti, zda není u svědka, jehož výpověď je pro rozhodnutí zvláště důležitá, podstatně snížena schopnost správně vnímat nebo vypovídat, může prokurátor nařídít, aby byl vyšetřen duševní stav svědka.

(2) K vyšetření duševního stavu svědka podle odstavce 1 se přibere znalci, pokud možno psychiatři. Pozorování svědka podle § 124 odst. 2 není přípustné.

§ 126.

P r o t o k o l.

Protokol o ohledání musí poskytovat úplný a věrný obraz předmětu ohledání; mají se proto k němu podle potřeby přiložit fotografie, náčrtý a jiné pomůcky.

O d d í l š e s t ý.

V y d á n í a o d n ě t í v ě c i.

§ 127.

(1) Ve vyzvání k vydání věci musí být ten, kdo ji má u sebe, upozorněn, že nevydá-li věc, bude mu odňata, a na jiné následky nevyhovění (§§ 73 a 75).

(2) Nebude-li vyzvání k vydání věci vyhověno, může prokurátor nařídít, aby věc byla odňata. Je-li nebezpečí v prodlení, může prokurátor nařídít odnětí věci i bez předchozího vyzvání. K odnětí věci se přibere podle možnosti osoba, která není ve věci zúčastněna.

(3) Proti rozhodnutí o odnětí věci je přípustná stížnost, která nemá odkladný účinek.

(4) Orgán povolovaný k vyhledávání může věc odejmout i bez příkazu prokurátora, je-li nebezpečí v prodlení, jakož i při výkonu domovní nebo osobní prohlídky.

(5) Osobě, která věc vydala nebo již byla věc odňata, vydá orgán úkon provádějící písemné potvrzení o vydání nebo odnětí věci.

§ 128.

(1) Jakmile není věci třeba k dalšímu řízení, vrátí se tomu, kdo ji vydal nebo komu byla odňata, pokud k ní neuplatňuje právo jiná osoba, nebo tomu, jehož právo k věci je nepochybné.

(2) Je-li nebezpečí, že se věc vzatá do úschovy, která nebyla vrácena podle odstavce 1, zkaží, nebo vyžaduje-li úschova takové věci nepoměrný náklad, který není osoba uplatňující právo k věci ochotna hradit, věc se prodá a částka za ni stržená se uloží do soudního depona.

§ 129.

(1) Jestliže byla obviněným vydána nebo mu odňata věc, kterou pravděpodobně získal trestným činem, a buď není známo, komu věc patří, nebo není znám pobyt poškozeného, vyhlásí se veřejně popis věci. Vyhlášení se učiní způsobem pro vypátrání poškozeného nejúčelnějším, a to spolu s vyzváním, aby se poškozený přihlásil do roka od vyhlášení.

(2) Neuplatní-li kromě obviněného nikdo ve lhůtě uvedené v odstavci 1 právo k věci, vydá se věc nebo částka za ni stržená obviněnému na jeho žádost. Jestliže o to obviněný nežádá nebo jestliže mu věc zřejmě nepatří, rozhodne soud, že věc nebo částka za ni stržená připadá státu. Proti tomuto rozhodnutí je přípustná stížnost, která má odkladný účinek.

§ 130.

Protokol o vydání nebo odnětí věci musí obsahovat též popis vydané nebo odňaté věci.

Oddíl sedmý.**Domovní a osobní prohlídka.**

§ 131.

Předchozí výslech.

Domovní a osobní prohlídku lze konat jen po předchozím výslechu toho, u koho nebo na kom se má vykonat, a to jen tehdy, jestliže se výslechem nedosáhne ani dobrovolného vydání hledané věci, ani odstranění jiných důvodů, které vedly k prohlídce. Tohoto výslechu není třeba, je-li nebezpečí v prodlení.

§ 132.

Příkaz k prohlídce.

(1) Nevykoná-li prokurátor domovní nebo osobní prohlídku sám, vykoná ji na jeho příkaz orgán povoláný k vyhledávání. Příkaz k domovní prohlídce vydá prokurátor písemně. Písemný příkaz, který musí obsahovat odůvod-

nění, se doručí osobě, u níž se prohlídka koná, při prohlídce, a není-li to možné, nejdéle do osmačtyřiceti hodin po ní.

(2) Orgán povoláný k vyhledávání může vykonat domovní nebo osobní prohlídku i bez příkazu prokurátora, je-li nebezpečí v prodlení anebo jde-li o osobu přistiženou při činu samém nebo o osobu, na kterou je vydán příkaz k zatčení.

§ 133.

V ý k o n.

(1) Orgán vykonávající domovní prohlídku je povinen umčinit, aby se jí zúčastnila osoba, u níž se koná, nebo některý dospělý člen její domácnosti.

(2) K výkonu domovní a osobní prohlídky se přibere podle možnosti osoba, která není ve věci zúčastněna.

(3) Orgán vykonávající prohlídku se prokáže svým oprávněním.

(4) Osobě, u které bylo prohlídka vykonána, vydá orgán vykonávající prohlídku na její žádost ihned, a není-li to možné, nejdéle do osmačtyřiceti hodin po ní písemné potvrzení o důvodech prohlídky a o jejím výsledku, jakož i o věci při ní vydané nebo odňaté.

§ 134.

Protokol.

Protokol o prohlídce musí obsahovat též okolnosti uvedené v § 133 odst. 4.

Oddíl osmý.**Otevření zásilek.**

§ 135.

(1) Zásilku vydanou podle § 83 smí otevřít jen prokurátor. O otevření se sepíše protokol.

(2) Otevřená zásilka se odevzdá adresátovi, a není-li jeho pobyt znám, některému z jeho rodinných příslušníků; jinak se zásilka vrátí odesilateli. Je-li však obava, že by odevzdání zásilky mělo škodlivý vliv na trestní řízení, uloží se u prokurátora, a je-li to vhodné, oznámí se adresátovi obsah dopisu nebo telegramu; není-li jeho pobyt znám, učiní se oznámení některému z jeho rodinných příslušníků.

(3) Zásilka, kterou nebylo uznáno za nutné otevřít, odevzdá se ihned adresátovi, jinak se vrátí podniku, který ji vydal.

§ 136.

Je-li nebezpečí v prodlení, může orgán povolaný k vyhledávání za podmínek uvedených v § 83 nařídít zdržení zásilek; nedojde-li však podniku provádějícímu dopravu zásilek v takovém případě do tří dnů nařízení prokurátora, aby mu zásilky byly vydány, nesmí podnik dopravu zásilek dále zdržovat.

HLAVA TŘETÍ.**HLAVNÍ LÍČENÍ.****Oddíl prvý.****Příprava hlavního líčení.**

§ 137.

Doručení žaloby.

Podá-li prokurátor u soudu žalobu, nařídí předseda senátu její doručení obviněnému s vyzváním, aby před hlavním líčením oznámil soudu důkazy, o jejichž provedení při hlavním líčení žádá. Žaloba musí být doručena nejpozději s předvoláním k hlavnímu líčení.

Zajištění úspěšného provedení hlavního líčení.

§ 138.

(1) Předseda senátu zařídí vše, čeho je třeba k zajištění úspěšného provedení hlavního líčení, zejména provede důkazy, které by nemohly být provedeny při hlavním líčení.

(2) Je-li obviněný ve vazbě, vyslechne ho předseda senátu o tom, zda chce učinit nějaké údaje nebo návrhy. Je-li to žádoucí, vyslechne obviněného, i když není ve vazbě.

§ 139.

Lze-li očekávat, že hlavní líčení bude trvat déle, zařídí předseda senátu, aby se ho zúčastnil jeden nebo více náhradních soudců; náhradní soudce nastoupí na místo člena senátu, je-li mu něco zabránilo zúčastnit se celého hlavního líčení.

Nařízení hlavního líčení.

§ 140.

(1) Den konání hlavního líčení stanoví předseda senátu tak, aby obviněnému zbývala od doručení předvolání a žaloby alespoň třídní lhůta k přípravě.

(2) Jestliže prokurátor rozšíří žalobu na nový skutek nebo ji jinak změní před zahájením hlavního líčení, nařídí předseda senátu její doručení obviněnému tak, aby mu zbývala od

doručení změněné žaloby alespoň třídní lhůta k přípravě; zároveň ho vyzve, aby před hlavním líčením oznámil soudu důkazy, o jejichž provedení při hlavním líčení žádá.

§ 141.

(1) K hlavnímu líčení předvolá předseda senátu obviněného s upozorněním na možnost konání hlavního líčení v jeho nepřítomnosti; dále předvolá osoby, jejichž osobní účast při hlavním líčení je nutná.

(2) O hlavním líčení vyrozumí předseda senátu zúčastněnou osobu a obhájce, a není-li obviněný svéprávný, též jeho zákonného zástupce.

(3) O hlavním líčení před lidovým soudem vyrozumí předseda senátu též poškozeného s upozorněním, že i když se nedostaví, rozhodne soud o jeho návrzích, které jsou obsaženy ve spise nebo které soudu dojdou, dříve než se odebere k závěrečné poradě.

§ 142.

Rozhodnutí v neveřejném zasedání.

Vyjdou-li najevo před zahájením hlavního líčení skutečnosti odůvodňující přerušeni nebo zastavení trestního stíhání anebo postoupení věci (§§ 165 až 169), učiní soud takové rozhodnutí v neveřejném zasedání.

Oddíl druhý.**Průběh hlavního líčení.****Veřejnost hlavního líčení.**

§ 143.

(1) Hlavní líčení je veřejné.

(2) Veřejnost smí být vyloučena pro celé hlavní líčení nebo pro jeho část, jen bylo-li by veřejným projednáním věci ohroženo státní, hospodářské nebo služební tajemství anebo klidný průběh jednání nebo mravnost. Usnesení o vyloučení veřejnosti se veřejně vyhlásí. Soud může však v takovém případě z důležitých důvodů dovolit jednotlivým osobám, aby byly přítomny.

(3) I když byla veřejnost vyloučena, vyhlásí se rozsudek veřejně.

§ 144.

(1) Byla-li veřejnost vyloučena, má obviněný právo zvolit si dva důvěrníky, kteří mohou být při hlavním líčení přítomni. Je-li obviněných více, má každý právo zvolit si dva dů-

věrníky. Dohromady však obvinění nemají právo zvolit si více než šest osob; jestliže jich bylo zvoleno více a obvinění se nedohodnou, náleží výběr ze zvolených osob soudu.

(3) Byla-li veřejnost vyloučena pro ohrožení státního, hospodářského nebo služebního tajemství, může si obviněný zvolit za důvěrníky jen takové osoby, proti nimž nemají soud ani prokurátor námitky.

§ 145.

Přítomnost při hlavním líčení.

(1) Hlavní líčení se koná za stálé přítomnosti všech členů senátu, prokurátora a zapisovatele.

(2) Nekoná-li se řízení proti uprchlému, nelze konat hlavní líčení v nepřítomnosti obviněného,

- a) který nebyl ještě vyslechnut o trestném činu, jenž je předmětem žaloby, a to ani orgánem povolaným k vyhledávání,
- b) kterému nebyly žaloba nebo předvolání k hlavnímu líčení náležitě doručeny, nebo
- c) který je obviněn z trestného činu, na který zákon stanoví trest smrti, trest odnětí svobody na doživotí nebo trest dočasného odnětí svobody, jehož horní hranice převyšuje pět let.

§ 146.

Nutná obhajoba.

Obviněný musí mít při hlavním líčení obhájce (§ 45),

- a) koná-li se řízení o trestném činu, na který zákon stanoví trest smrti, trest odnětí svobody na doživotí nebo trest dočasného odnětí svobody, jehož horní hranice převyšuje pět let, nebo
- b) uzná-li to soud za nutné, zejména má-li pochybnosti, zda je obviněný způsobilý hájit se sám.

§ 147.

Řízení hlavního líčení.

(1) Předseda senátu řídí hlavní líčení a dbá o zachování pořádku při něm. Má právo zakázat z důvodů výchovných osobám nezletilým přítomnost v jednacím sále.

(2) Osoby, které ruší pořádek, může předseda senátu vykázat z jednacím sále. Obviněný může být vykázán jen po předchozí výstraze, a to pouze na dobu nezbytně nutnou; když byl obviněnému vstup zase povolen, sdělí mu předseda senátu, je-li to vzhledem k chování obviněného možné, podstatný obsah jednání konaného za jeho nepřítomnosti, aby se mohl k němu vyjádřit.

(3) Kdo se cítí zkrácen opatřením předsedy senátu, může žádat, aby rozhodl senát.

§ 148.

Zahájení hlavního líčení.

(1) Předseda senátu zahájí hlavní líčení a otáže se obviněného, zda byla zachována lhůta k přípravě (§ 140).

(2) Svědky a znalce vyzve předseda senátu, aby se odebrali do místnosti jim vykázané a bez jeho dovolení se nevzdalovali. Podle potřeby učiní opatření, aby se svědci mezi sebou nedomlouvali; znalcům může uložit aby zůstali v jednacím sále.

(3) Ustanovení odstavce 2 se užije také na poškozeného a zúčastněnou osobu, jsou-li předvoláni jako svědci; po jejich výslechu jim předseda senátu sdělí, o čem se jednalo v jejich nepřítomnosti.

§ 149

Přednesení žaloby.

(1) Po zahájení hlavního líčení přednese prokurátor žalobu.

(2) Prokurátor může při hlavním líčení, dříve než se soud odebere k závěrečné poradě, rozšířit žalobu na nový skutek nebo ji jinak změnit.

Provádění důkazů.

§ 150.

Po přednesení žaloby se přistoupí k výslechu obviněného a k provádění dalších důkazů.

§ 151.

Prokurátor, jakož i obviněný, poškozený a zúčastněná osoba, jejich obhájci a zmocněnci, a nejsou-li svéprávní, též jejich zákonní zástupci, mohou dávat vyslychaným osobám otázky; otázky, které nepřispívají k objasnění věci, předseda senátu nepřipustí.

§ 152.

Písemnosti, jejichž obsah je důležitý pro posouzení věci, zejména trestní oznámení a posudek úřadu anebo veřejného ústavu nebo orgánu, musí být při hlavním líčení přečteny.

§ 153.

Souhlasí-li prokurátor a obviněný, může být místo přečtení protokolů a jiných písemností sdělen podstatný obsah toho, co by se mělo číst.

§ 154.

(1) Obviněný, který v hlavním líčení nebyl dosud vyslechnut, nesmí být přítomen při výslechu spoluobviněných; předseda senátu může nařídít, aby byl každý obviněný vyslýchán v nepřítomnosti spoluobviněných. V těchto případech sdělí předseda senátu obviněnému po jeho výslechu podstatný obsah jednání konaného za jeho nepřítomnosti, aby se mohl k němu vyjádřit.

(2) Po provedení každého jednotlivého důkazu musí být obviněný vyzván, aby se k němu vyjádřil.

(3) Obviněný může i při hlavním líčení jednat se svým obhájcem, nesmí se však s ním radit o odpovědi na danou otázku.

(4) Vzdálí-li se obviněný bez souhlasu předsedy senátu od hlavního líčení, může být předveden

§ 155.

Koná-li se hlavní líčení v nepřítomnosti obviněného nebo odpírá-li obviněný vypovídat, přečte se protokol o jeho dřívější výpovědi a jeho návrhy obsažené ve spise.

§ 156.

(1) Svědek, který v hlavním líčení nebyl dosud vyslechnut, nesmí být při provádění důkazů přítomen.

(2) Je-li obava, že svědek nebude v přítomnosti obviněného mluvit pravdu, může předseda senátu nařídít, aby se obviněný za výslechu vzdálil z jednací síně. Po jeho návratu do jednací síně mu předseda senátu sdělí podstatný obsah jednání konaného za jeho nepřítomnosti, aby se mohl k němu v přítomnosti vyslechnutého svědka vyjádřit.

(3) Svědkovi již vyslechnutému může předseda senátu nařídít, aby se po dobu, kterou určí, zdržoval v jednací síni nebo v místnosti mu vykázané.

(4) Vzdálí-li se svědek bez souhlasu předsedy senátu od hlavního líčení, může být předveden.

§ 157.

(1) Místo výslechu svědka při hlavním líčení smí se při něm přečíst protokol o výslechu svědka provedeném mimo hlavní líčení,

a) souhlasí-li s tím prokurátor i obviněný,

b) odpírá-li svědek bez oprávnění výpověď, nebo

c) zemřel-li svědek, stal-li se duševně chorým, není-li jeho pobyt znám nebo kdyby jeho přítomnost pro stáří, nemoc nebo vzdálenost místa pobytu či z jiných příčin byla spojena s nepřiměřenými obtížemi nebo náklady.

(2) Místo výslechu znalce při hlavním líčení smí se při něm přečíst protokol o výslechu znalce provedeném mimo hlavní líčení,

a) souhlasí-li s tím prokurátor i obviněný, nebo

b) kdyby přítomnost znalce byla spojena s nepřiměřenými obtížemi nebo náklady.

§ 158.

Z á v ě r e č n é ř e č i.

(1) Po provedení důkazů vyzve předseda senátu poškozeného a zúčastněnou osobu, aby učinili návrhy. Nejsou-li poškozený nebo zúčastněná osoba přítomni ani zastoupeni, přečtou se jejich návrhy ze spisů.

(2) Potom udělí předseda senátu slovo k závěrečným řečem, a to nejprve prokurátoru a po něm obhájci a obviněnému, a není-li obviněný svéprávný, též jeho zákonnému zástupci. Je-li obviněných několik, určí předseda senátu pořadí jejich řečí. Ujme-li se prokurátor znovu slova, přísluší poslední slovo obhájci, obviněnému a zákonnému zástupci.

(3) Prokurátor ve své závěrečné řeči zhodnotí výsledky hlavního líčení, zejména nebezpečnost trestného činu pro společnost a možnost nápravy obviněného; určitou výměru trestu nesmí však prokurátor navrhnout.

§ 159.

S k o n ě n í h l a v n í h o l í č e n í.

(1) Po závěrečných řečech se soud odebere k závěrečné poradě.

(2) Rozhodnutí soudu s podstatnými důvody vyhlásí předseda senátu.

O d d í l t ř e t í.

R o z h o d n u t í v h l a v n í m l í č e n í.

§ 160.

P o d k l a d p r o r o z h o d n u t í.

(1) Soud může rozhodnout jen o skutku, který je předmětem žaloby, není však vázán právním posouzením skutku v žalobě.

(2) Soud může při rozhodování v hlavním líčení přihlížet jen k těm důkazům, které byly provedeny při hlavním líčení.

R o z s u d e k.

§ 161.

O tom, zda se obviněný uznává vinným či zda se žaloby zprošťuje, rozhodne soud rozsudkem.

§ 162.

Soud obviněného zproští žaloby,

- a) není-li skutek, který je předmětem žaloby, trestným činem,
- b) je-li prokázáno, že trestný čin nespáchal obviněný,
- c) není-li prokázáno, že trestný čin spáchal obviněný,
- d) zanikla-li trestnost činu, nebo
- e) není-li obviněný trestně odpovědný.

§ 163.

Je-li tu důvod pro ochranné opatření, může je soud nařídít v hlavním líčení i bez návrhu prokurátora.

§ 164.

(1) Jestliže soud uzná obviněného vinným, rozhodne o nárocích poškozeného vzešlých z trestného činu, a to jen tehdy, jestliže o to poškozený žádal, dříve než se soud odebral k závěrečné poradě, a o nároku nebylo již rozhodnuto v řízení ve věcech občanskoprávních.

(2) Nelze-li přesný rozsah nároků určit bez značných průtahů, přizná je soud do výše, do které byly prokázány nebo kterou pokládá za přiměřenou, a co do zbývajících částí uplatňovaných nároků odkáže poškozeného na řízení ve věcech občanskoprávních.

(3) Soud odkáže poškozeného na řízení ve věcech občanskoprávních i tehdy, nelze-li bez značných průtahů stanovit ani přiměřenou vyšší nároků.

§ 165.

Přerušeni trestního stíhání.

(1) Soud přerušit trestní stíhání,

- a) jestliže obviněného nelze pro nepřítomnost postavit před soud a nekoná se řízení proti uprchlému,
- b) jestliže obviněného nelze pro těžkou chorobu postavit před soud a hlavní líčení nelze konat v jeho nepřítomnosti, nebo
- c) není-li obviněný pro duševní poruchu, která nastala až po spáchání trestného činu, schopen chápat smysl trestního řízení.

(2) Pomine-li důvod přerušeni, soud v trestním stíhání pokračuje.

(3) Proti rozhodnutí, jímž soud přerušil trestní stíhání nebo jímž odmítl v trestním stíhání pokračovat, může prokurátor podat stížnost, která nemá odkladný účinek.

§ 166.

Zastavení trestního stíhání.

(1) Soud zastaví trestní stíhání,

- a) vezme-li prokurátor po zahájení hlavního líčení žalobu zpět, dříve než se soud odebere k závěrečné poradě,
- b) nelze-li obviněného stíhat, zejména proto, že prezident republiky nařídil, aby se v trestním řízení nepokračovalo,
- c) jestliže dřívější trestní stíhání obviněného pro týž skutek skončilo pravomocným rozsudkem nebo bylo soudem zastaveno a nebyla povolena obnova, nebo
- d) jestliže obviněný zemřel.

(2) O zastavení trestního stíhání předseda senátu podle možnosti vyrozumí obviněného a poškozeného.

(3) Proti rozhodnutí podle odstavce 1 může prokurátor podat stížnost, která má odkladný účinek.

Postoupení věci.

§ 167.

(1) Lidový soud postoupí věc krajskému prokurátoru, vyjde-li najevo, že jde o trestný čin náležející k příslušnosti krajského prokurátora. Převezme-li krajský prokurátor stíhání, vrací se věc do stavu vyšetřování.

(2) Vráti-li krajský prokurátor věc postoupenou podle odstavce 1, lidový soud v řízení pokračuje.

§ 168.

(1) Jestliže po podání žaloby před krajským soudem důvod společného řízení zanikne zastavením trestního stíhání nebo vyloučením některé věci, může krajský soud postoupit zbývajících nebo vyloučenou věc příslušnému okresnímu prokurátoru.

(2) Věc postoupená podle odstavce 1 se vrací do stavu vyšetřování.

§ 169.

(1) Vyjde-li najevo, že pro trestný čin, pro který byla podána žaloba, obviněný podléhá vojenské soudní pravomoci, lidový nebo krajský soud postoupí věc příslušnému vojenskému prokurátoru.

(2) Vyjde-li najevo, že pro trestný čin, pro který byla podána žaloba, obviněný vojenský soudní pravomocí nepodléhá, vojenský soud postoupí věc příslušnému okresnímu nebo krajskému prokurátoru.

(3) Věc postoupená podle odstavce 1 nebo 2 se vrací do stavu vyšetřování; navrhne-li to však prokurátor, jemuž věc byla postoupena, koná soud hlavní líčení, a to na podkladě původní žaloby.

Odročení hlavního líčení.

§ 170.

(1) Soud odročí zahájené hlavní líčení,

- a) shledá-li, že skutek, který je předmětem žaloby, patří k rozhodování senátu o větším počtu členů nebo senátu v jiném složení,
- b) nemá-li obviněný obhájce, ač jej musí mít (§ 146),
- c) žádá-li o to obviněný před přednesením žaloby vzhledem k tomu, že lhůta k přípravě (§ 140) byla zkrácena, nebo
- d) žádá-li o to obviněný vzhledem k tomu, že prokurátor po zahájení hlavního líčení rozšířil žalobu na skutek, který nebyl spáchán za hlavního líčení; v tomto případě nelze bez souhlasu obviněného odročit hlavní líčení na dobu kratší než tři dny.

(2) Soud odročí zahájené hlavní líčení také z jiných důležitých důvodů, zejména tehdy,

- a) nedostaví-li se osoba, jejíž osobní účast je při hlavním líčení nutná a jejíž přítomnost nelze ihned zajistit, nebo
- b) objeví-li se za hlavního líčení potřeba provést důkazy, které nelze ihned provést.

§ 171.

Při pokračování v odročeném hlavním líčení přednese předseda senátu podstatný obsah došavdního jednání. Je-li toho třeba, zejména proto, že od odročení hlavního líčení uplynula delší doba nebo že se změnilo sestavení senátu, koná se hlavní líčení znovu.

HLAVA ČTVRTÁ.

ODVOLÁNÍ A ODVOLACÍ LÍČENÍ.

§ 172.

Přípustnost a účinek.

(1) Opravným prostředkem proti rozsudku je odvolání.

(2) Odvoláním lze odporovat rozsudku první stolice; proti rozsudku nejvyššího soudu není odvolání přípustné.

(3) Odvolání má odkladný účinek.

O právněné osoby.

§ 173.

(1) Odsuzujícímu rozsudku může odvoláním odporovat:

- a) prokurátor pro nesprávnost kteréhokoli z výroků,
- b) obviněný pro nesprávnost kteréhokoli z výroků, který se ho přímo dotýká,
- c) poškozený pro nesprávnost výroku o jeho nárocích vzešlých z trestného činu nebo proto, že soud o takovém včas uplatněném nároku nerozhodl,
- d) zúčastněná osoba pro nesprávnost výroku, který se jí přímo dotýká.

(2) Zprošťujícímu rozsudku může odvoláním odporovat:

- a) prokurátor pro nesprávnost kteréhokoli z výroků,
- b) obviněný pro nesprávnost kteréhokoli z výroků a pro nesprávnost zjištění do odůvodnění rozsudku pojatého, které se ho přímo dotýkají,
- c) zúčastněná osoba pro nesprávnost výroku o zabrání.

§ 174.

Ve prospěch obviněného mohou podat odvolání též jeho příbuzný v pokolení přímém, osvojitel, osvojenec a manžel. Lhůta k podání odvolání jim počíná týmž dnem jako obviněnému.

§ 175.

L h ů t a.

(1) Odvolání se podává u soudu, proti jehož rozsudku směřuje, do tří dnů od oznámení rozsudku (§ 29); požádá-li však prokurátor nebo obviněný do tří dnů od vyhlášení rozsudku, jemuž byl přítomen, o doručení stejnopisu vyhotovení rozsudku, může podat odvolání do tří dnů od jeho doručení.

(2) Mě-li se stejnopis vyhotovení rozsudku doručit kromě obhájci nebo zákonnému zástupci i obviněnému proto, že obviněný nebyl při vyhlášení rozsudku přítomen, počíná lhůta od toho doručení, které bylo provedeno později.

§ 176.

Vzdání se a zpět vzetí odvolání.

(1) Oprávněná osoba se může odvolání výslovně vzdát nebo podané odvolání vzít zpět.

(2) Odvolání lze vzít zpět jen do doby, než se odvolací soud odebere k závěrečné poradě. Odvolání podané prokurátorem může vzít zpět i nadřízený prokurátor.

(3) Odvolání, které podala ve prospěch obviněného jiná oprávněná osoba, může být vzato zpět jen s jeho výslovným souhlasem.

§ 177.

Řízení u soudu první stolice

(1) Předseda senátu zařídí, aby prokurátoru a osobám, které by mohly být rozhodnutím odvolacího soudu přímo dotčeny, byly doručeny stejnopisy podaného odvolání a stejnopisy podání, jimiž odvolatel odvolání odůvodnil; stejnopisy vyjádření prokurátora a osob, jimž byly stejnopisy odvolání doručeny, se doručí odvolateli.

(2) Jestliže lhůta k podání odvolání uplynula již všem oprávněným osobám, předloží předseda senátu věc odvolacímu soudu.

§ 178.

Odvolací soud.

O odvolání proti rozsudku krajského soudu rozhoduje nejvyšší soud. O odvolání proti rozsudku lidového soudu rozhoduje nadřízený krajský soud.

Rozhodnutí odvolacího soudu v neveřejném zasedání.

§ 179.

(1) Soud zamítne odvolání, bylo-li podáno opožděně nebo osobou neoprávněnou anebo osobou, která se ho výslovně vzdala nebo je vzala zpět.

(2) Jako opožděné nemůže být zamítnuto odvolání, které oprávněná osoba podala později jen proto, že se řídila nesprávným poučením.

§ 180.

(1) Soud přeruší trestní stíhání,

- a) jestliže obviněného nelze pro nepřítomnost postavit před soud a nekoná se řízení proti uprchlému,
- b) jestliže obviněného nelze pro těžkou chorobu postavit před soud a odvolací líčení nelze konat v jeho nepřítomnosti, nebo

c) není-li obviněný pro duševní chorobu. Ktérá nastala až po spáchání trestného činu: schopen chápat smysl trestního řízení.

(2) Pomine-li důvod přerušení, soud v trestním stíhání pokračuje.

§ 181.

(1) Soud zastaví trestní stíhání,

- a) nelze-li obviněného stíhat, zejména proto, že prezident republiky nařídil, aby se v trestním řízení nepokračovalo, nebo
- b) jestliže obviněný zemřel.

(2) O zastavení trestního stíhání předseda senátu podle možnosti vyrozumí obviněného a poškozeného.

§ 182.

Soud zruší napadený rozsudek a postoupí věc příslušnému prokurátoru, opominul-li tak učinit soud první stolice (§§ 167 nebo 169)

§ 183.

Soud zruší napadený rozsudek, jsou-li skutková zjištění soudu první stolice tak nedostatečná, že je nutno hlavní líčení opakovat, a nařídí mu, aby věc v hlavním líčení znovu projednal a rozhodl; při novém rozhodování je soud první stolice vázán právním názorem, který ve věci vyslovil odvolací soud. Jestliže je nesprávná jen část napadeného rozsudku a lze ji oddělit od ostatních, může odvolací soud zrušit i jen tuto část.

§ 184.

Soud může v neveřejném zasedání rozhodnout též

- a) o odvolání obviněného proti zprošťujícímu rozsudku,
- b) o odvolání směřujícím jen proti výroku o nárocích poškozeného vzešlých z trestného činu a
- c) o odvolání směřujícím jen proti výroku, který se přímo dotýká zúčastněné osoby

§ 185.

Obecná ustanovení o odvolacím líčení.

(1) Nebylo-li odvolání zcela vyřízeno již v neveřejném zasedání, rozhodne o něm soud v odvolacím líčení.

(2) Na přítomnost a nutnou obhajobu při odvolacím líčení a na veřejnost, řízení a zahájení odvolacího líčení se užije přiměřeně ustanovení §§ 143 až 145 odst. 1 a §§ 146 až 148.

Příprava odvolacího líčení.

§ 186.

(1) Předseda senátu zařídí vše, čeho je třeba k zajištění úspěšného provedení odvolacího líčení, zejména provede důkazy, které by při odvolacím líčení nemohly být provedeny.

(2) Neučinil-li tak již soud první stolice, zařídí předseda senátu, aby byly doručeny stejnopisy podání uvedených v § 177 odst. 1.

§ 187.

Lze-li očekávat, že odvolací líčení bude trvat déle, zařídí předseda senátu, aby se ho zúčastnil jeden nebo více náhradních soudců; náhradní soudce nastoupí na místo člena senátu, je-li něčím zabráněno zúčastnit se celého odvolacího líčení.

§ 188.

Den konání odvolacího líčení stanoví předseda senátu tak, aby obviněnému zbývala od doručení předvolání alespoň třídní lhůta k přípravě.

§ 189.

(1) K odvolacímu líčení předvolá předseda senátu obviněného s upozorněním na možnost konání odvolacího líčení v jeho nepřítomnosti a na to, že nebude-li odvolacímu líčení přítomen, bude se předpokládat, že s přečtením protokolů souhlasí (§ 157); dále předvolá osoby, jejichž osobní účast při odvolacím líčení je nutná.

(2) O odvolacím líčení vyrozumí předseda senátu poškozeného, zúčastněnou osobu a obhájce, a není-li obviněný svéprávný, též jeho zákonného zástupce.

§ 190.

Přednesení návrhů.

Po zahájení odvolacího líčení přednese člen senátu napadený rozsudek a podá zprávu o stavu věci. Potom přednese odvolatel odvolání a odůvodní je; prokurátor a osoby, které rozhodnutím odvolacího soudu mohou být přímo dotčeny, přednesou své vyjádření. Nejsou-li tyto osoby přítomny nebo žádají-li o to, přednese obsah jejich podání člen senátu.

§ 191.

Provádění důkazů.

Po přednesení návrhů se provádějí důkazy. Na provádění důkazů se užívají ustanovení §§ 151 až 157. Není-li obviněný přítomen, ač byl řádně předvolán, má se za to, že s přečtením protokolů souhlasí (§ 157).

§ 192.

Závěrečné řeči.

Po provedení důkazů udělí předseda senátu slovo k závěrečným řečem. Obhájci a obviněnému, a není-li obviněný svéprávný, též jeho zákonnému zástupci přísluší vždy poslední slovo.

§ 193.

Skončení odvolacího líčení.

(1) Po závěrečných řečech se soud odebre k závěrečné poradě.

(2) Rozhodnutí soudu s podstatnými důvody vyhlásí předseda senátu.

Rozhodnutí v odvolacím líčení.

§ 194.

Při rozhodování v odvolacím líčení přezkoumá soud správnost všech výrobků rozsudku, proti nimž může odvolatel podat odvolání; přitom pečuje o odstranění těch vad řízení, které mohly způsobit nesprávnost těchto výroků.

§ 195.

(1) Soud může při rozhodování v odvolacím líčení přihlížet jen k těm důkazům, které byly provedeny při odvolacím líčení.

(2) Soud se může odchýlit od skutkového zjištění soudu první stolice jen tehdy, jestliže v tom směru v odvolacím líčení

- a) znovu provedl důkazy provedené v hlavním líčení, nebo
- b) provedl důkazy, které nebyly provedeny v hlavním líčení.

§ 196.

(1) V neprospěch obviněného může soud změnit rozsudek jen na základě odvolání podaného prokurátorem v neprospěch obviněného; ve výroku o nárocích poškozeného vzešlých z trestného činu může však soud změnit rozsudek v neprospěch obviněného též na základě odvolání podaného poškozeným.

(2) Jestliže soud změnil rozsudek ve prospěch obviněného z důvodu, který prospívá také spoluobviněnému, změní rozsudek vždy také ve prospěch tohoto spoluobviněného.

§ 197.

Soud v odvolacím líčení

- a) učiní některé z rozhodnutí uvedených v §§ 179 až 183, měl-li tak učinit již v neveřejném zasedání nebo vyjdou-li teprve v odvolacím líčení najevo skutečnosti odůvodňující některé z těchto rozhodnutí,

zamítne rozsudkem odvolání proto, že není důvodné, nebo

- c) rozhodne sám ve věci rozsudkem (§§ 161 až 164), při čemž zruší napadený rozsudek; jestliže je nesprávná jen část tohoto rozsudku a lze ji oddělit od ostatních, může odvolací soud zrušit i jen tuto část; zruší-li, byť i jen částečně, výrok o vině, zruší celý výrok o trestu a vyměří trest znovu.

Odročení odvolacího líčení. § 198.

(1) Soud odročí zahájené odvolací líčení,

- a) žádá-li o to obviněný před přednesením rozsudku, proti němuž odvolání směřuje, vzhledem k tomu, že lhůta k přípravě (§ 188) byla zkrácena,
b) nemá-li obviněný obhájce, ač jej musí mít (§ 146 a § 185 odst. 2), nebo
c) nedostaví-li se k němu obviněný, kterému nebylo náležitě doručeno předvolání k odvolacímu líčení; z tohoto důvodu nelze však odročit odvolací líčení, koná-li se řízení proti uprchlému.

(2) Soud odročí zahájené odvolací líčení také z jiných důležitých důvodů, zejména tehdy,

- a) nedostaví-li se osoba, jejíž osobní účast při odvolacím líčení je nutná a jejíž přítomnost nelze ihned zajistit, nebo
b) objeví-li se za odvolacího líčení potřeba provést důkazy, které nelze ihned provést.

§ 199.

Při pokračování v odročeném odvolacím líčení přednese předseda senátu podstatný obsah dosavadního jednání. Je-li toho třeba, zejména proto, že od odročení odvolacího líčení uplynula delší doba nebo že se změnilo sestavení senátu, koná se odvolací líčení znova.

HLAVA PÁTÁ.

VEREJNÉ A NEVEREJNÉ ZASEDÁNÍ.

Oddíl první.

Předmět řízení.

§ 200.

Ochranné léčení.

(1) O nařízení ochranného léčení může soud na návrh prokurátora rozhodnout též mimo hlavní a odvolací líčení, a to ve veřejném zasedání. V takovém případě musí obviněný mít obhájce (§ 45).

(2) O upuštění od ochranného léčení rozhodne soud na návrh prokurátora ve veřejném zasedání. Návrh na upuštění od ochranného léčení po výkonu trestu odnětí svobody učiní prokurátor, v jehož obvodu se vykonává trest.

(3) O propuštění z ochranného léčení rozhodne na návrh prokurátora, léčebného ústavu nebo zákonného zástupce ve veřejném zasedání soud, v jehož obvodu se vykonává ochranné léčení.

(4) Proti rozhodnutím podle odstavců 1 až 3 je přípustná stížnost, která má odkladný účinek.

§ 201.

Zabrání.

(1) O zabrání může soud na návrh prokurátora rozhodnout též mimo hlavní a odvolací líčení, a to ve veřejném zasedání. Před rozhodnutím musí být zúčastněná osoba pokud možno slyšena.

(2) Proti rozhodnutí o zabrání je přípustná stížnost, která má odkladný účinek.

§ 202.

Podmíněné odsouzení.

(1) O tom, zda se má vykonat trest, jehož výkon byl podmíněně odložen, a o tom, zda se podmíněně odsouzený osvědčil, rozhodne na návrh prokurátora soud, který rozhodl v první stolici, a to ve veřejném zasedání. Proti těmto rozhodnutím je přípustná stížnost, která má odkladný účinek.

(2) Rozhodnutí, že se podmíněně odsouzený osvědčil, může soud učinit se souhlasem prokurátora též v neveřejném zasedání.

§ 203.

Nápravné opatření.

O přeměně nápravného opatření nebo jeho zbytku v trest odnětí svobody rozhodne na návrh prokurátora soud, který rozhodl v první stolici, a to ve veřejném zasedání. Proti tomuto rozhodnutí je přípustná stížnost, která má odkladný účinek.

§ 204.

Změna výměry trestu.

(1) Byl-li amnestií zcela nebo zčásti promínut trest za některý z trestných činů, pro které byl obviněnému pravomocně uložen úhrnný nebo dodatkový trest, který dosud nebyl zcela vykonán, nebo bylo-li po povolení obnovy pro některý z takových trestných činů trestní stíhání z staveno, stanoví se přiměřený trest za zbývající trestný čin.

(2) Je-li obviněný vydán nebo vyzádán z ciziny jen pro některý z trestných činů, za které mu byl uložen úhrnný nebo dodatkový trest, stanoví se za tento trestný čin přiměřený trest.

(3) Rozhodnutí podle odstavců 1 a 2 činí na návrh prokurátora soud, který v první stolici rozhodoval o úhrnném nebo dodatkovém trestu, a to ve veřejném zasedání. Proti těmto rozhodnutím je přípustná stížnost, která nemá odkladný účinek.

§ 205.

Žádost za milost.

(1) Řízení o žádosti za milost koná soud, který ve věci koná hlavní líčení nebo který rozhodl v první stolici.

(2) Týká-li se žádost za milost jen zahlazení odsouzení, koná řízení soud, který by rozhodoval o zahlazení odsouzení (§ 206); tohoto ustanovení se neužije, jde-li o odsouzení vojenským soudem.

(3) Shledá-li soud, že žádost za milost není důvodná, zamítne ji; jinak ji předloží se svým návrhem nadřízenému soudu. Nezamítne-li žádost ani tento soud, předloží ji se svým návrhem ministerstvu spravedlnosti. Tato rozhodnutí činí soud v neveřejném zasedání.

(4) Nařídí-li to prezident republiky nebo ministr spravedlnosti, nesmí být žádost zamítnuta, nýbrž musí být s návrhem předložena. Nařídí-li to v takovém případě prezident republiky nebo ministr spravedlnosti, výkon trestu se odloží nebo přeruší anebo se v zahájeném trestním řízení zatím nepokračuje.

§ 206

Zahlazení odsouzení.

(1) O zahlazení odsouzení rozhoduje soud na návrh prokurátora anebo na žádost odsouzeného, jeho příbuzného v pokolení přímém, osvojitele, osvojence nebo manžela, a to v neveřejném zasedání.

(2) O zahlazení odsouzení příslušníka ozbrojeného sboru z povolání v činné službě rozhoduje nižší vojenský soud, v jehož obvodu odsouzený koná službu, a to i tehdy, nejde-li o odsouzení vojenským soudem. O zahlazení odsouzení jiných osob rozhoduje lidový soud, v jehož obvodu odsouzený v době podání návrhu nebo žádosti má nebo předtím naposledy měl bydliště, a to i tehdy, jde-li o odsouzení vojenským soudem.

(3) Proti rozhodnutí o zahlazení je přípustná stížnost, která má odkladný účinek.

Oddíl druhý.

Veřejné zasedání.

§ 207.

Obečné ustanovení.

Na přítomnost při veřejném zasedání a na veřejnost, řízení a zahájení veřejného zasedání se užije přiměřené ustanovení §§ 143 až 145, 147 a 148.

§ 208.

Příprava veřejného zasedání.

(1) Předseda senátu zařídí vše, čeho je třeba k zajištění úspěšného provedení veřejného zasedání, zejména provede důkazy, které by nemohly být provedeny při veřejném zasedání.

(2) K veřejnému zasedání předvolá předseda senátu osoby, jejichž osobní účast při veřejném zasedání je nutná.

(3) O veřejném zasedání vyrozumí předseda senátu osobu, která může být přímo dotčena rozhodnutím, nebyla-li předvolána podle odstavce 2; byla-li tato osoba předvolána, vyrozumí předseda senátu o veřejném zasedání obhájce nebo zmocněnce, a není-li svéprávná, též jejího zákonného zástupce.

§ 209.

Přednesení návrhu.

Po zahájení veřejného zasedání přednese navrhovatel svůj návrh. Není-li navrhovatel přítomen, přečte se jeho návrh ze spisů.

§ 210.

Provádění důkazů.

Po přednesení návrhu se provádějí důkazy. Na provádění důkazů se užije přiměřené ustanovení §§ 151 až 156.

§ 211.

Skončení veřejného zasedání.

(1) Po provedení důkazů udělí předseda senátu slovo ke konečným návrhům.

(2) Po konečných návrzích se soud odebere k závěrečné poradě. Soud může při rozhodování přihlížet jen k těm důkazům, které byly provedeny při veřejném zasedání.

(3) Rozhodnutí soudu s podstatnými důvody vyhlásí předseda senátu.

§ 212.

Odročení veřejného zasedání.

(1) Soud odročí zahájené veřejné zasedání z důležitých důvodů, zejména tehdy,

- a) nedostaví-li se osoba, jejíž osobní účast při veřejném zasedání je nutná a jejíž přítomnost nelze ihned zajistit, nebo
b) objeví-li se za veřejného zasedání potřeba provést důkazy, které nelze ihned provést.

(2) Při pokračování v odročeném veřejném zasedání přednese předseda senátu podstatný obsah dosavadního jednání. Je-li toho třeba, zejména proto, že od odročení veřejného zasedání uplynula delší doba nebo že se změnilo sestavení senátu, koná se veřejné zasedání znovu.

Oddíl třetí.

Neveřejné zasedání.

§ 213.

V neveřejném zasedání rozhoduje soud, jen kde to zákon připouští nebo kde není výslovně stanoveno, že se rozhoduje v hlavní nebo v odvolacím líčení nebo ve veřejném zasedání.

§ 214.

Před ustanovením neveřejného zasedání zařídí předseda senátu vše, čeho je třeba k zajištění úspěšného provedení neveřejného zasedání, zejména provede potřebné důkazy.

§ 215.

Prokurátor má právo se neveřejného zasedání zúčastnit; jiné osoby jsou z účasti vyloučeny.

HLAVA ŠESTÁ.

ZMĚNA PRAVOMOCNÉHO ROZHODNUTÍ.

Oddíl první.

Stížnost pro porušení zákona.

§ 216.

(1) Proti pravomocnému rozhodnutí soudu, jímž byl porušen zákon, mohou generální prokurátor nebo předseda nejvyššího soudu podat u nejvyššího soudu stížnost pro porušení zákona; generální prokurátor ji může podat i proti pravomocnému rozhodnutí prokurátora.

(2) Proti rozhodnutí o stížnosti pro porušení zákona není další stížnost přípustná.

§ 217.

O stížnosti pro porušení zákona rozhoduje nejvyšší soud ve veřejném zasedání, pokud o ní nerozhoduje v plenu. Se souhlasem generálního prokurátora může být upuštěno od vyzrcumění osob uvedených v § 208 odst. 3.

§ 218.

(1) Je-li stížnost pro porušení zákona důvodná, vysloví nejvyšší soud rozsudkem, že byl napadeným rozhodnutím porušen zákon.

(2) Byl-li porušen zákon v neprospěch obviněného, nebo navrhne-li to generální prokurátor nebo předseda nejvyššího soudu do šesti měsíců po právní moci napadeného rozhodnutí, nejvyšší soud zároveň s výrokem uvedeným v odstavci 1 zruší napadené rozhodnutí a

- a) rozhodne sám ve věci, nebo
b) nařídí prokurátoru nebo soudu, o jehož rozhodnutí jde, anebo jinému prokurátoru nebo soudu, aby věc znovu projednal a rozhodl; při novém rozhodování je prokurátor nebo soud vázán právním názorem, který ve věci vyslovil nejvyšší soud.

(3) Jestliže je nezákonná jen část napadeného rozhodnutí a lze ji oddělit od ostatních, může nejvyšší soud omezit své opatření podle odstavce 2 jen na tuto část.

§ 219.

Byla-li podána stížnost pro porušení zákona proti rozhodnutí, kterým byl porušen zákon v neprospěch obviněného, může generální prokurátor nařídít odložení nebo přerušeni výkonu trestu.

Oddíl druhý.

Obnova.

§ 220.

Podmínky.

(1) Skončilo-li trestní stíhání pravomocným rozsudkem nebo usnesením soudu o zastavení, lze v trestním stíhání pro týž skutek pokračovat nebo je znovu zahájit jen tehdy, bylo-li trestní stíhání obnoveno.

(2) Trestní stíhání lze na návrh oprávněné osoby obnovit,

- a) vyjde-li najevo skutečnosti nebo důkazy soudu dříve neznámé, které by mohly odůvodnit jiné rozhodnutí o vině nebo trestu, nebo
b) vyjde-li najevo, že se prokurátor nebo soudce v původním řízení dopustil trestného porušení úřední povinnosti, které mohlo mít vliv na rozhodnutí.

(3) Trestní stíhání lze v neprospěch obviněného obnovit jen tehdy, jestliže trestnost činu dosud nezanikla.

§ 221.

Oprávněné osoby.

(1) V neprospěch obviněného může navrhnout obnovu jen prokurátor.

(2) Kromě obviněného mohou v jeho prospěch podat návrh na obnovu osoby, které by mohly podat v jeho prospěch odvolání; mohou tak učinit i po smrti obviněného. Osoby, které by mohly podat odvolání ve prospěch obviněného i proti jeho vůli, mohou proti jeho vůli podat též návrh na obnovu.

(3) Dová-li se soud nebo úřad o okolnosti, která může odůvodnit návrh na obnovu, oznámí ji prokurátoru, který je činný u soudu, který konal řízení v první stolici. Jestliže jde o okolnost, která by mohla odůvodnit návrh na obnovu ve prospěch odsouzeného, a prokurátor takový návrh nepodá sám, zpraví o ní odsouzeného, nebo není-li to možné, jinou osobu oprávněnou k podání návrhu.

§ 222.

Příslušnost soudu.

O návrhu na obnovu rozhoduje soud, který ve věci rozhodl v první stolici; přestože v první stolici rozhodl lidový soud, rozhoduje o návrhu na obnovu krajský soud, jestliže to navrhne krajský prokurátor s odůvodněním, že vzhledem ke skutečnostem nebo k důkazům vyšlým najevo jde o trestný čin náležející k příslušnosti krajského prokurátora.

Řízení o návrhu na obnovu.

§ 223.

(1) O návrhu na obnovu rozhodne soud ve veřejném zasedání; zamítnout návrh na obnovu proto, že byl podán neoprávněnou osobou, může soud též v neveřejném zasedání. Shledá-li, že návrh na obnovu není důvodný nebo že byl podán neoprávněnou osobou, zamítne jej; jinak obnovu povolí a původní rozhodnutí zruší, avšak jen potud, pokud je návrh na obnovu důvodný. Proti rozhodnutí o návrhu na obnovu je přípustná stížnost, která má odkladný účinek.

(2) Jestliže soud povolí obnovu ve prospěch obviněného z důvodu, který prospívá také spoluobviněnému, povolí obnovu vždy také ve prospěch tohoto spoluobviněného.

§ 224.

(1) Lze-li očekávat, že návrh na obnovu podaný ve prospěch obviněného bude úspěšný, odloží prokurátor výkon trestu smrti až do roz-

hodnutí o návrhu na obnovu. Z téhož důvodu může prokurátor na tutéž dobu odložit nebo přerušit také výkon jiných trestů.

(2) Vykonává-li se na obviněném trest odnětí svobody uložený mu zrušeným rozsudkem, rozhodne soud po právní moci usnesení povolujícího obnovu neprodleně o vazbě obviněného.

§ 225

Řízení po povolení obnovy.

(1) Jestliže prokurátor po povolení obnovy vezme žalobu zpět, dříve než bylo zahájeno hlavní líčení, vrací se věc do stavu vyšetřování. Jinak se koná nové hlavní líčení na podkladě původní žaloby. Za souhlasu prokurátora a obviněného lze konat hlavní líčení ihned po vyhlášení usnesení povolujícího obnovu, vzdaly-li se oprávněné osoby výslovně stížností proti tomuto usnesení.

(2) Byla-li obnovu povolena toliko ve prospěch obviněného, nemůže mu být novým rozsudkem uložen trest přísnější, než jaký mu byl uložen v původním řízení.

(3) Byla-li obnovu povolena ve prospěch obviněného, doba od právní moci prvého rozsudku do právní moci usnesení povolujícího obnovu se do promlčecí doby nezapočítává.

(4) Byla-li povolena obnovu ve prospěch obviněného, nepřekáží jeho smrt provedení dalšího řízení a trestní stíhání nelze zastavit proto, že obviněný zemřel.

HLAVA SEDMÁ.

ODCHYLKY PRO ZVLÁŠTNÍ ZPŮSOBY
ŘÍZENÍ.

§ 226.

Obecné ustanovení.

Pokud z jednotlivých ustanovení této hlavy nevyplývá jinak, užije se pro jednotlivé zvláštní způsoby řízení též ostatních ustanovení tohoto zákona.

Oddíl prvý.

Řízení před nejvyšším soudem
jako soudem první stolice.

§ 226a.

Podá-li generální prokurátor žalobu u nejvyššího soudu nebo projednává-li nejvyšší soud věc, která byla podle § 21a odst. 2 odňata před skončením hlavního líčení soudu jinému, koná nejvyšší soud ve věci řízení podle ustanovení upravujících řízení před krajským soudem v první stolici.

Oddíl druhý.

Řízení proti mladistvým.

§ 227.

Příslušnost.

(1) Vyžaduje-li to prospěch mladistvého, postoupí příslušný prokurátor nebo, na jeho návrh, příslušný soud věc tomu prokurátoru nebo soudu, v jehož obvodu je bydliště mladistvého nebo u něhož je z jiných důvodů konání trestního řízení se zřetelem na zájem mladistvého nejúčelnější.

(2) Proti mladistvému a osobě starší než osmnáct let se koná společné řízení jen tehdy, jsou-li pro to důležité důvody. Pokud jde o mladistvého, užití se i v tomto společném řízení ustanovení §§ 228 až 236.

(3) Ustanovení odstavce 1 se neužije v oboru vojenského soudnictví.

§ 228

Zjištění poměrů mladistvého.

(1) V řízení nutno co nejdůkladněji zjistit též všechny skutečnosti důležité pro posouzení, zda má být nařízena ochranná výchova mladistvého.

(2) O trestním stíhání mladistvého musí být vyrozuměn orgán veřejné péče o mládež.

§ 229.

Vazba.

Vazba mladistvého je přípustná jen tehdy, jestliže účelu vazby nelze dosáhnout jinak.

§ 230.

Zastavení trestního stíhání.

Prokurátor může zastavit trestní stíhání i tehdy, je-li tu některý z důvodů, pro které by soud mohl upustit od potrestání mladistvého.

§ 231.

Nutná obhajoba.

(1) V přípravném řízení musí mladistvý mít obhájce, uzná-li to prokurátor za nutné; je-li mladistvý ve vazbě, musí však mít obhájce vždy (§ 45).

(2) Kromě případů, kdy musí mít obhájce každý obviněný, musí mladistvý mít obhájce vždy při hlavním líčení a v odvolacím řízení.

§ 232.

Příprava hlavního a odvolacího líčení a veřejného zasedání.

(1) Žaloba podaná u lidového soudu se doručí také orgánu veřejné péče o mládež.

(2) K hlavnímu a odvolacímu líčení a k veřejnému zasedání předvolá předseda senátu také zákonného zástupce mladistvého nebo toho, kdo bdí nad mladistvým. Nedostaví-li se taková osoba bez dostatečné omluvy, může být předvedena; na to a na jiné následky nedostavení (§§ 73 a 75) musí být v předvolání upozorněna.

(3) O hlavním a odvolacím líčení a o veřejném zasedání vyrozumí předseda senátu též orgán veřejné péče o mládež.

(4) Ustanovení odstavců 1 až 3 se neužije v oboru vojenského soudnictví.

§ 233.

Vyloučení veřejnosti.

Při hlavním a odvolacím líčení a veřejném zasedání smí soud vyloučit veřejnost také tehdy, jestliže je to na prospěch mladistvého.

§ 234.

Hlavní a odvolací líčení a veřejné zasedání.

(1) Při hlavním a odvolacím líčení a veřejném zasedání má též zástupce orgánu veřejné péče o mládež právo činit návrhy a dávat vyslychaným osobám otázky. Slovo k závěrečným řečem mu přísluší až po mladistvém. Těchto ustanovení se neužije v oboru vojenského soudnictví.

(2) Předseda senátu může mladistvému přikázat, aby se při některé části hlavního nebo odvolacího líčení nebo veřejného zasedání vzdálil z jednací síně, je-li obava, že by tato část jednání mohla na jeho mravní vývoj působit nepříznivě. Po návratu mladistvého do jednací síně mu předseda senátu sdělí podstatný obsah jednání konaného za jeho nepřítomnosti, aby se mohl k němu vyjádřit.

§ 235.

Ochranná výchova.

(1) O nařízení ochranné výchovy mladistvého může soud na návrh prokurátora rozhodnout též mimo hlavní a odvolací líčení, a to ve veřejném zasedání.

(2) O upuštění od ochranné výchovy rozhodne soud na návrh prokurátora ve veřejném zasedání. Návrh na upuštění od ochranné výchovy po výkonu trestu odnětí svobody učiní prokurátor, v jehož obvodu se vykonává trest.

(3) O propuštění z ochranné výchovy rozhodne ve veřejném zasedání soud, v jehož obvodu se vykonává ochranná výchova, a to na návrh prokurátora, výchovného ústavu nebo zákonného zástupce mladistvého.

(4) Proti rozhodnutím podle odstavců 1 až 3 je přípustná stížnost, která má odkladný účinek.

§ 236.

Osoby oprávněné podat opravné prostředky.

(1) Odvolání ve prospěch mladistvého může podat, a to i proti jeho vůli, též orgán veřejné péče o mládež; lhůta k podání odvolání mu počíná týmž dnem jako mladistvému.

(2) Stížnost ve prospěch mladistvého mohou podat též jeho příbuzný v pokolení přímém, osvojitel a manžel a proti vůli mladistvého též orgán veřejné péče o mládež; lhůta k podání stížnosti jim počíná týmž dnem jako mladistvému.

§ 237.

Společná ustanovení.

Ustanovení tohoto oddílu se neužije,

- a) jestliže se koná trestní řízení o trestných činech, které obviněný spáchal jednak před dovršeným osmnáctým rokem, jednak po něm, a zákon na trestný čin spáchaný po dovršeném osmnáctém roku stanoví trest stejný nebo přísnější, nebo
- b) nedošlo-li k trestnímu stíhání před dovršeným devatenáctým rokem obviněného.

Oddíl třetí.

Řízení proti uprchlému.

§ 238.

Nemůže-li být osoba, na kterou byla podána žaloba, postavena před soud, protože se vyhýbá trestnímu stíhání pobytem v cizině nebo ukrýváním, koná soud na návrh prokurátora řízení proti uprchlému; návrh lze učinit zároveň s podáním žaloby.

§ 239.

V řízení proti uprchlému musí obviněný mít obhájce (§ 45).

§ 240.

Všechny písemnosti určené pro obviněného se doručí jen obhájci. Předvolání k hlavnímu a odvolacímu líčení se kromě toho zpravidla uveřejní vhodným způsobem.

§ 241.

Obhájce ustanovený obviněnému má stejná práva jako obviněný.

Oddíl čtvrtý.

Řízení o vydání do ciziny.

§ 242.

Předběžné šetření.

(1) Okresní prokurátor, jemuž ministerstvo spravedlnosti zaslalo žádost cizího státu za vydání obviněného nebo který se dověděl o trestném činu, pro který by cizí stát mohl žádat za vydání obviněného, zahájí předběžné šetření. Účelem předběžného šetření je zjistit, zda tu jsou podmínky pro vydání.

(2) V řízení o vydání do ciziny musí obviněný mít obhájce (§ 45).

(3) Prokurátor vyslechne obviněného o obsahu žádosti za vydání. Jestliže obviněný uvádí okolnosti vyvracející podezření a nabízí o nich důkazy, které mohou být bez průtahu provedeny, vztahuje se předběžné šetření i na ně.

§ 243.

Rozhodnutí soudu.

(1) Po skončení předběžného šetření se lidový soud na návrh prokurátora v neveřejném zasedání usnese, zda pokládá vydání obviněného za přípustné, a předloží věc krajskému soudu.

(2) Krajský soud rozhodne, zda je vydání přípustné, a předloží věc ministerstvu spravedlnosti.

(3) Má-li ministr spravedlnosti pochybnosti o správnosti rozhodnutí krajského soudu, může věc předložit nejvyššímu soudu k přezkoumání tohoto rozhodnutí.

§ 244.

Povolení a provedení vydání.

(1) Vydání povoluje ministr spravedlnosti.

(2) Ministr spravedlnosti může povolit vydání jen tehdy, jestliže krajský soud, nebo jde-li o případ uvedený v § 243 odst. 3, nejvyšší soud rozhodl, že vydání je přípustné.

(3) Povolené vydání vykoná okresní prokurátor.

§ 245.

Zatčení a vazba.

(1) Bylo-li rozhodnuto, že vydání je přípustné, vydá předseda senátu na návrh prokurátora příkaz k zatčení obviněného; příkaz k zatčení vydá předseda senátu i před rozhodnutím, že vydání je přípustné, navrhne-li to prokurátor proto, že je to nutné k zamezení útěku obviněného.

(2) Předseda senátu obviněného ihned z vazby propustí, rozhodne-li nejvyšší soud, že vydání není přípustné, nebo nařídí-li to ministr spravedlnosti.

§ 246.

Rozšíření vydání na jiný trestný čin.

Žadá-li stát, jemuž byl obviněný vydán, aby ho mohl stíhat pro jiný trestný čin, než pro který bylo vydání povoleno, nebo aby na obviněném mohl být vykonán trest uložený pro jiný trestný čin, než pro který bylo vydání povoleno, užije se přiměřeně ustanovení §§ 242 až 244.

Oddíl pátý.**Řízení za stanného práva.**

§ 247.

Vyhlášení stanného práva.

(1) Ministr národní bezpečnosti v dohodě s ministrem vnitra, spravedlnosti a národní obrany může vyhlásit stanné právo, když se v míře zvláště nebezpečné rozmáhá některý z těchto trestných činů: sabotáž (§§ 84 a 85 tr. zák.), ublížení ústavnímu činiteli na zdraví (§§ 105 a 106 tr. zák.), násilí na ústavním činiteli (§ 108 tr. zák.), nedovolené ozbrojování (§§ 120 a 121 tr. zák.), ohrožení zásobování (§ 134 tr. zák.), násilí na veřejných sborech (§ 154 tr. zák.), násilí na veřejném činiteli (§ 177 tr. zák.), obecné ohrožení podle §§ 190 a 191 tr. zák., vražda (§ 216 tr. zák.), loupež (§ 232 tr. zák.), zběhnutí (§§ 273 a 274 tr. zák.), vzpoura (§ 276 tr. zák.) nebo násilí proti obyvateľstvu (§ 299 tr. zák.). Je-li třeba zabránit jen určitému způsobu páčání těchto trestných činů, omezí se stanné právo jen na tyto případy.

(2) Stanné právo se omezí na území nebo na útvary ozbrojených sborů, pro které je ho třeba.

(3) Stanné právo se vyhlásí ve všech obcích a u všech útvarů, pro které je nařízeno, a to takovým způsobem, aby vešlo co nejdříve v obecnou známost. Ve vyhláše se uvedou

trestné činy, kterých se stanné právo týká, a území a útvary, na které se vztahuje. Připojí se pohružka, že každý, kdo po vyhlášení spáchá takový trestný čin, bude souzen ve stanném řízení a potrestán smrtí.

§ 248.

Účinky stanného práva.

(1) Kdo se po vyhlášení stanného práva dopustí trestného činu, pro který bylo stanné právo vyhlášeno, bude potrestán smrtí. Byla-li výkonem trestu smrti na jednom nebo několika odsouzených dána výstraha dostačující pro obnovení pořádku, může soud pro závažné polehčující okolnosti místo trestu smrti uložit trest odnětí svobody na doživotí nebo na patnáct až pětadvacet let.

(2) Dopustí-li se po vyhlášení stanného práva trestného činu, pro který bylo stanné právo vyhlášeno, mladistvý, bude potrestán odnětím svobody na pět až dvacet let; snížení tohoto trestu je vyloučeno.

Stanné řízení.

§ 249.

(1) Ve stanném řízení se projednají jen ty trestné činy, pro které bylo stanné právo vyhlášeno, a to jen pokud byly spáchány po vyhlášení stanného práva a na území nebo příslušníkem útvarů, pro které bylo vyhlášeno.

(2) Stanné řízení nelze konat proti osobě, která nebyla přistižena při činu samém nebo kterou nelze bez průtahů usvědčit anebo která je těžce nemocná nebo těhotná; v takovém případě se koná řízení podle obecných předpisů.

§ 250.

(1) Stanné řízení se zahájí na návrh okresního prokurátora. Tento návrh nahrazuje žalobu.

(2) Ve stanném řízení musí obviněný mít obhájce (§ 45).

§ 251.

(1) Celé řízení se od počátku do konce koná před lidovým soudem po způsobu hlavního líčení a musí být skončeno nejpozději do dvaasedmdesáti hodin od té doby, kdy byl obviněný postaven před soud.

(2) Koná-li se společně řízení proti několika obviněným, nesmí se řízení proti jednomu z obviněných zdržovat pátráním po ostatních.

§ 252.

(1) Soud může obviněného uznat vinným jen tehdy, jestliže pro to hlasují všichni členové senátu. Nebude-li obviněný uznán vinným nebo není-li možno řízení skončit do dvaasedmdesáti hodin od té doby, kdy byl obviněný postaven před soud, postoupí soud věc příslušnému prokurátoru k řízení podle obecných předpisů.

(2) Proti rozsudku není odvolání.

§ 253.

Zrušení stanného práva.

(1) Pomine-li důvod, pro který bylo stanné právo vyhlášeno, ministr národní bezpečnosti v dohodě s ministrem vnitra, spravedlnosti a národní obrany stanné právo zruší a veřejně to vyhlásí.

(2) Všechny věci, ve kterých v době, kdy se soud dověděl, že bylo stanné právo zrušeno, ještě nebyl vyhlášen rozsudek, jakož i ty, v nichž trest smrti ještě nebyl vykonán, postoupí soud příslušnému prokurátoru k řízení podle obecných předpisů. Nevýkonaný rozsudek, jímž byl uložen trest smrti, pozbývá platnosti.

Oddíl šestý.

Polní řízení.

Obecná ustanovení.

§ 254.

(1) Ustanovení o polním řízení lze užít jen v oboru vojenského soudnictví.

(2) Počátek a konec doby, v níž se užije ustanovení o polním řízení, stanoví

- a) vláda se souhlasem presidenta republiky, nebo
- b) za zvýšeného ohrožení vlasti ministr národní obrany.

(3) Není-li polní řízení omezeno jen na některá území nebo na některé útvary, užije se ustanovení o polním řízení pro celý obor vojenského soudnictví.

§ 255.

V polním řízení lze kázeňsky vyříditi trestné činy uvedené v hlavě druhé až deváté zvláštní části trestního zákona, na které zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje dvě léta.

§ 256

z r u š e n .

§ 257.

Příslušnost polního prokurátora.

(1) Přípravné řízení o trestných činech osob, které byly dopadeny nebo v době, kdy trestný čin vyšel najevo, se zdržují v dosahu moci velitele, u něhož je zřízen polní soud, koná prokurátor činný u tohoto soudu. Je-li prokurátorů takto příslušných několik, koná přípravné řízení ten, který první učinil opatření směřující k stihání obviněného.

(2) Nelze-li zjistit, který polní prokurátor je příslušný podle odstavce 1, koná přípravné řízení polní prokurátor, který se nejdříve dověděl o trestném činu. Zjistí-li se dodatečně, který polní prokurátor je příslušný podle odstavce 1, může se věc postoupit tomuto prokurátoru.

(3) Polní prokurátor, který koná přípravné řízení podle odstavce 1 nebo 2, může postoupit věc prokurátoru, v jehož dosahu nebo obvodu byl trestný čin spáchán nebo obviněný má pobyt, je-li to v zájmu urychlení řízení nebo z jiných důležitých důvodů vhodné.

§ 258.

Řízení před jediným soudcem.

(1) U nižšího polního soudu vykonává soudní moc vojenský soudce bez účasti soudců z lidu.

- a) jde-li o trestný čin, na který zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje dvě léta, nebo
- b) jestliže jde o trestný čin, na který zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje pět let, avšak nižší polní prokurátor navrhne, aby nebyl uložen trest odnětí svobody převyšující dvě léta: nepovažuje-li jediný soudce tento trest za dostačující, předloží věc senátu, který ve věci rozhodne.

(2) V případě uvedeném v odstavci 1 má jediný soudce práva a povinnosti senátu a předsedy senátu.

(3) V hlavním líčení před jediným soudcem může pravomoc nižšího polního prokurátora vykonávat kterýkoli důstojník určený k tomu velitelem, u něhož je nižší polní soud zřízen.

§ 259.

O b h á j c e .

V polním řízení může být obhájcem kterýkoli důstojník.

§ 260.

Příprava odvolacího líčení.

K odvolacímu líčení předvolá předseda senátu obviněného jen tehdy, jestliže pokládá jeho osobní účast při odvolacím líčení za nutnou.

§ 261.

Řízení v prostoru válečných operací.

(1) Proti rozhodnutí polního prokurátora nebo polního soudu, pokud jsou činní v prostoru válečných operací, nejsou opravné prostředky přípustné. Na které prokurátory a soudy se toto ustanovení vztahuje, určí ministr národní obrany.

(2) Soud uvedený v odstavci 1 nemůže konat hlavní líčení v nepřítomnosti obviněného; rovněž nemůže konat řízení proti uprchlému.

§ 262.

Řízení o milosti.

(1) Je-li obviněný pravomocně odsouzen k trestu smrti, usnese se polní soud, který ve věci rozhodl s konečnou platností, zda doporučuje odsouzeného k milosti a jaký trest by byl přiměřený, kdyby se mu jí dostalo, a předloží věc veliteli, u něhož je zřízen vyšší polní soud.

(2) Velitel uvedený v odstavci 1 rozhodne, zda má být věc postoupena k rozhodnutí o udělení milosti či zda má být trest vykonán.

(3) Rozhodl-li ve věci s konečnou platností nižší polní soud, může velitel před rozhodnutím podle odstavce 2 předložit věc vyššímu polnímu soudu k přezkoumání podle obdoby ustanovení § 218. Ponechá-li vyšší polní soud rozsudek v platnosti, vrátí věc veliteli.

(4) Není-li v některém prostoru obklíčeném nepřítelem žádný vyšší polní soud, vykonává práva velitele uvedená v odstavcích 2 a 3 velitel v obklíčeném prostoru nejvyšší.

§ 263.

Stanné právo.

(1) Právo vyhlásit a zrušit stanné právo přísluší ministru národní obrany; ministr národní obrany může toto právo přenést na velitele, u něhož je zřízen vyšší polní soud.

(2) V polním řízení lze stanné právo vyhlásit pro všechny trestné činy, na které zákon stanoví trest smrti, trest odnětí svobody na doživotí nebo trest dočasněho odnětí svobody, jehož dolní hranice činí nejméně jeden rok.

Postup při vyhlášení a zrušení polního řízení.

§ 264.

(1) Při vyhlášení polního řízení se přeruší trestní stíhání osob, které jsou povolány k vojenské činné službě nebo k zvláštní službě anebo které takovou službu konají. Tohoto ustanovení se neužije, stanoví-li zákon na trestný čin, který je předmětem řízení, trest smrti, trest odnětí svobody na doživotí nebo trest dočasněho odnětí svobody, jehož horní hranice převyšuje deset let.

(2) Nepřerušené věci se předloží generálnímu prokurátoru a v řízení před soudem nejvyššímu soudu; tento prokurátor nebo soud pak určí, který vojenský prokurátor nebo vojenský soud má v řízení pokračovat.

(3) Jestliže v některé nepřerušené věci uvedené v odstavci 2 byl již vyhlášen rozsudek, který dosud nenabyl právní moci, pokračuje v řízení jako odvolací soud nejvyšší soud podle ustanovení o odvolání a odvolacím líčení; pravomoc vyššího vojenského prokurátora pak vykonává generální prokurátor. Jestliže nejvyšší soud takový rozsudek zruší a odkáže věc k novému projednání, určí zároveň, který vojenský soud má věc projednat.

(4) Jestliže se obviněný, jehož trestní stíhání bylo podle odstavce 1 přerušeno, osvědčil ve službě proti nepříteli a nebyl po dobu polního řízení znovu odsouzen, může se trestní stíhání zastavit.

§ 265.

Skončí-li se platnost polního řízení, pokračuje v řízení podle ostatních ustanovení tohoto zákona vojenský prokurátor nebo vojenský soud, v jehož obvodu má obviněný pobyt.

HLAVA OSMÁ.

VÝKON ROZHODNUTÍ.

§ 266.

Vykonatelnost rozhodnutí.

(1) Rozhodnutí se vykoná,

- a) nepřipouští-li proti němu zákon opravný prostředek, nebo
- b) jestliže zákon proti němu sice opravný prostředek připouští, avšak výslovně stanoví, že opravný prostředek nemá odkladný účinek.

(2) Rozhodnutí, proti němuž zákon připouští opravný prostředek, který odkladný účinek má, se vykoná, jestliže

- a) opravný prostředek nebyl podán ve lhůtě,
- b) oprávněné osoby se opravného prostředku výslovně vzdaly nebo jej vzaly zpět, nebo
- c) podaný opravný prostředek byl zamítnut.

(3) Odvolání směřující jen proti výroku o nárocích poškozeného vzešlých z trestného činu nebrání tomu, aby ostatní části rozsudku byly vykonány; totéž platí o odvolání směřujícím jen proti výroku, který se přímo dotýká zúčastněné osoby.

(4) Má-li opravný prostředek, který byl promeškán, odkladný účinek, nelze rozhodnutí, proti němuž opravný prostředek směřuje, vykonat až do rozhodnutí o žádosti za navrácení lhůty.

Oddíl první.

Výkon trestů a ochranných opatření.

§ 267.

Obecné ustanovení.

Prokurátor činný u soudu, který ve věci rozhodl v první stolici, zařídí vše, čeho je třeba k výkonu trestu nebo ochranného opatření, zejména vyrozumí úřady a veřejné orgány, kterým náleží v této věci vykonat nějaké opatření.

Výkon trestu smrti.

§ 268.

(1) Nepřekáží-li nic výkonu trestu smrti, oznámí předseda senátu nebo jiný jím pověřený soudce odsouzenému, že trest smrti bude vykonán.

(2) Prokurátor povolí nejblížejším příbuzným odsouzeného, obhájci, duchovnímu a pokud možno i jiným osobám, s nimiž si odsouzený přeje mluvit, jeho návštěvu.

(3) Na těhotné ženě se trest smrti vykonat nesmí.

§ 269.

(1) Trest smrti se vykoná za přítomnosti předsedy senátu, prokurátora, zapisovatele, velitele ústavu, v němž odsouzený byl naposledy ve vazbě, lékaře, který má zjistit smrt, a žádá-li o to odsouzený, též duchovního. Které další osoby smějí být přítomny výkonu trestu smrti, stanoví zvláštní předpis.

(2) Za zvýšeného ohrožení vlasti určí prokurátor, zda se trest smrti vykoná oběšením nebo zastřelením.

(3) Před popravou přečte předseda senátu rozsudek, pokud se týká odsouzeného, a to bez odůvodnění.

(4) Protokol o výkonu trestu smrti musí obsahovat též údaje o tom, kdy podle zjištění lékaře nastala smrt.

§ 270.

Trest smrti vyhlášený ve stanném řízení se vykoná zpravidla veřejně, a to tři až dvanáct hodin po vyhlášení rozsudku.

Výkon trestu odnětí svobody.

§ 271.

Nařízení výkonu trestu.

(1) Je-li odsouzený ve vazbě, nařídí prokurátor, aby byl trest odnětí svobody vykonán.

(2) Jestliže odsouzený není ve vazbě a není obava, že uprchne, může mu prokurátor poskytnout přiměřenou lhůtu k nastoupení trestu, aby si mohl předtím obstarat své záležitosti. Tato lhůta nesmí být delší než patnáct dnů.

(3) Nenastoupí-li odsouzený trest ve lhůtě, která mu byla poskytnuta, nebo je-li odůvodněná obava, že uprchne, nařídí prokurátor jeho okamžité předvedení.

§ 271a.

Započtení vazby a trestu.

(1) O započtení vazby a trestu rozhodne prokurátor, a to zpravidla zároveň s nařízením výkonu trestu.

(2) Proti rozhodnutí uvedenému v odstavci 1 je přípustná stížnost, která nemá odkladný účinek.

Odklad výkonu trestu.

§ 272.

(1) Prokurátor odloží na potřebnou dobu výkon trestu odnětí svobody, kdyby jeho výkonem byl ohrožen život nebo zdraví odsouzeného.

(2) Výkon trestu odnětí svobody odloží prokurátor také tehdy, má-li být trest vykonán na těhotné ženě, a to až na šest měsíců po porodu. Trest odnětí svobody se může na těhotné ženě vykonat jen tehdy, jestliže je tak krátkého trvání, že porod za výkonu trestu pravděpodobně nenastane a výkonem trestu nebude ohroženo zdraví těhotné nebo zdraví očekávaného dítěte. Jestliže by výkonem trestu na matce byl ohrožen život nebo zdraví jejího novorozeného dítěte, lze výkon trestu odložit až na jeden rok po porodu.

§ 273.

Výkon trestu odnětí svobody nepřevyšujícího jeden rok může prokurátor na žádost odsouzeného z důležitých důvodů odložit na dobu nejvýše tří měsíců od právní moci rozsudku, nebrání-li tomu obecný zájem. Je-li obava, že odsouzený uprchne nebo odkladu výkonu trestu jinak zneužije, prokurátor odklad odvolá.

Přerušení výkonu trestu.

§ 274.

(1) Je-li odsouzený, na němž se vykonává trest odnětí svobody, stížen těžkou chorobou, může prokurátor výkon trestu na potřebnou dobu přerušit.

(2) Pro naléhavé rodinné důvody může prokurátor výkon trestu na žádost odsouzeného přerušit nejdéle na patnáct dnů, nebrání-li tomu obecný zájem.

(3) Rozhodnutí podle odstavců 1 a 2 činí prokurátor, v jehož obvodu se vykonává trest.

§ 275.

(1) Odměnou za pracovní výkon a za dobré chování odsouzeného může prokurátor výkon trestu na žádost odsouzeného přerušit nejvýše na patnáct dnů, a to i opětovně. Tato doba se započítává do trestu.

(2) Rozhodnutí podle odstavce 1 činí prokurátor, v jehož obvodu se vykonává trest.

§ 276.

Upuštění od výkonu trestu.

(1) Prokurátor může upustit od výkonu trestu odnětí svobody nebo jeho zbytku, jestliže odsouzený byl nebo má být vydán nebo vyhoštěn.

(2) Nedojde-li k provedení vydání nebo vyhoštění anebo vrátí-li se vydaný nebo vyhoštěný, trest odnětí svobody nebo jeho zbytek se vykoná.

§ 277.

Odklad a přerušení výkonu trestu a upuštění od jeho výkonu u vojáků.

(1) Výkon trestu odnětí svobody nepřevyšujícího pět let nebo zbytku trestu odnětí svobody nepřevyšujícího touž dobu prokurátor odloží nebo přeruší, byl-li odsouzený za zvýšeného ohrožení vlasti povolán k nastoupení mimořádné vojenské služby. Vojenský prokurátor tak může učinit též tehdy, jestliže odsouzený za zvýšeného ohrožení vlasti mimořádnou vojenskou službu již koná.

(2) Jestliže se odsouzený, jemuž byl výkon trestu podle odstavce 1 odložen nebo přerušen, ve službě proti nepříteli osvědčil a nebyl v době konání mimořádné vojenské služby znovu odsouzen, může prokurátor od výkonu trestu nebo jeho zbytku zcela nebo zčásti upustit. Upustí-li prokurátor zcela od výkonu trestu nebo jeho zbytku, pokládá se trest za vykonaný dnem, kdy byl odložen nebo přerušen.

(3) Ustanovení odstavců 1 a 2 se nevztahují na osoby odsouzené za některý z trestných činů, uvedených v hlavě prvé zvláštní části trestního zákona, k trestu odnětí svobody nejméně na jeden rok.

(4) Prokurátor odloží nebo přeruší výkon trestu odnětí svobody nepřevyšujícího šest měsíců, je-li odsouzený povolán k výkonu základní vojenské služby. Jestliže se odsouzený za výkonu této služby nedopustil trestného činu a konal řádně vojenskou službu, upustí prokurátor od výkonu trestu nebo jeho zbytku, v takovém případě se trest pokládá za vykonaný dnem, kdy byl odložen nebo přerušen.

Podmíněné propuštění a zařazení odsouzeného do přechodného ústavu.

§ 278.

(1) Rozhodnutí týkající se podmíněného propuštění, umístění odsouzeného v přechodném ústavu (§ 279) a zařazení odsouzeného do tohoto ústavu po odpykání trestu (§ 36 tr. zák.) činí komise pro podmíněné propuštění, v jejímž obvodu na odsouzeném je nebo byl trest odnětí svobody vykonáván.

(2) Komise pro podmíněné propuštění je zřízena u krajského soudu; skládá se ze soudce jmenovaného ministrem spravedlnosti, který předsedá, a ze dvou soudců z lidu.

§ 279.

Odsouzený, u něhož jsou jinak splněny podmínky pro podmíněné propuštění, může být umístěn na dobu zbytku trestu v přechodném ústavu, jestliže by jeho podmíněné propuštění odporovalo účelu trestu; toto opatření může být odvoláno, odůvodňuje-li to chování odsouzeného.

§ 279a.

(1) Komise pro podmíněné propuštění rozhoduje na návrh krajského prokurátora, a to většinou hlasů.

(2) Navrhne-li to krajský prokurátor, předloží komise věc k přezkoumání svého rozhodnutí ministru spravedlnosti, jenž rozhodne s konečnou platností; v neprospěch odsouze-

ného může však změnit rozhodnutí komise, jen učinil-li krajský prokurátor návrh na předložení věci ministru spravedlnosti do tří dnů od vyrozumění o rozhodnutí komise.

(3) Rozhodnutí o tom, zda má být odsouzený po odpykání trestu zařazen do přechodného ústavu, musí být učiněno před skončením výkonu trestu odnětí svobody.

Výkon nápravného opatření.

§ 280.

(1) O rozhodnutí soudu, že nápravné opatření bude vykonáno beze změny zaměstnání odsouzeného, vyrozumí prokurátor zaměstnavatele odsouzeného a sdělí mu skutečnosti potřebné pro výkon tohoto trestu.

(2) Nařídí-li soud změnu dosavadního zaměstnání odsouzeného, určí nové zaměstnání prokurátor po dohodě s okresním národním výborem podle zásad stanovených soudem. Prokurátor sdělí zaměstnavateli skutečnosti potřebné pro výkon nápravného opatření.

(3) Zaměstnavatel odsouzeného je povinen neodkladně sdělit prokurátoru veškeré skutečnosti rozhodné pro přeměnu nápravného opatření nebo jeho zbytku v trest odnětí svobody; je dále povinen ty částky odměny náležející odsouzenému za práci, které propadají státu, vyúčtovat a odvádět přímo prokurátoru.

§ 281.

(1) Je-li odsouzený stížen chorobou, která mu znemožňuje výkon určeného zaměstnání, může prokurátor na potřebnou dobu odložit nebo přerušit výkon nápravného opatření nebo určit odsouzenému po dohodě s okresním národním výborem zaměstnání jiné; to může učinit prokurátor též v tom případě, jde-li o těhotnou ženu, jejíž zdraví by výkonem trestu bylo ohroženo.

(2) O odkladu a přerušení výkonu trestu nápravného opatření v případě, že byl odsouzený za zvýšeného ohrožení vlastí povolán k nastoupení mimořádné vojenské služby nebo že byl povolán k výkonu základní vojenské služby, užije se obdobně ustanovení § 277.

Výkon trestu propadnutí jmění.

§ 282.

Prokurátor může na žádost propustit z propadnutí jednotlivé majetkové kusy, kterých je nezbytně třeba k zabezpečení nuté výživy odsouzeného anebo výživy nebo výchovy osoby, o jejíž výživu nebo výchovu je odsouzený podle zákona povinen pečovat.

§ 283.

(1) Jestliže je obviněný podezřelý z trestného činu, za který lze podle zákona vyslovit trest propadnutí jmění, a je důvodná obava, že bude výkon propadnutí jmění nějak zmařen nebo ztížen, může prokurátor a v řízení před soudem soud zajistit majetek obviněného.

(2) Soud zajistí majetek obviněného, bylo-li vysloveno propadnutí jmění rozsudkem, který dosud nenabyl právní moci.

(3) Proti rozhodnutí o zajištění je přípustná stížnost, která nemá odkladný účinek.

§ 284.

(1) Zajištění postihuje veškerý majetek obviněného, přírůstek a výtěžky, které ze zajištěného majetku plynou, a majetek, kterého obviněný nabude po zajištění. Pokud trvá zajištění, jsou neúčinná veškerá právní jednání obviněného, která se týkají zajištěného majetku, vyjmajíc jednání směřující k odvrácení bezprostředně hrozící škody.

(2) Kdo má ve své moci věci, které náležejí do zajištěného majetku, je povinen, jakmile se o zajištění doví, oznámit to prokurátoru nebo soudu, který zajištění majetku nařídil; jinak odpovídá za škodu způsobenou opominutím oznámení.

§ 285

z r u š e n.

§ 286.

Prokurátor a v řízení před soudem soud může na žádost vyjmout ze zajištění jednotlivé majetkové kusy, kterých je nezbytně třeba k zabezpečení nutné výživy obviněného anebo výživy nebo výchovy osoby, o jejíž výživu nebo výchovu je obviněný podle zákona povinen pečovat; může též jinak zajistit prostředky k tomu potřebné.

§ 287.

Prokurátor a v řízení před soudem soud zruší zajištění, pomine-li důvod, pro který byl majetek zajištěn.

§ 287a.

Jestliže obviněný uprchl do ciziny nebo neuposlechl úřední výzvy, aby se v určené lhůtě na území Československé republiky vrátil, rozhodne soud na návrh prokurátora, že zajištěný majetek připadá státu.

Výkon trestu peněžitého.

§ 288.

Vyzvání k zaplacení trestu.

Jestliže odsouzený nezplatí trest peněžítý, prokurátor ho vyzve, aby tak učinil do patnácti dnů, a upozorní ho, že jinak bude zaplacení vymáháno exekucí.

§ 289.

Odklad výkonu trestu a jeho splácení.

(1) Na žádost odsouzeného může prokurátor z důležitých důvodů

- a) odložit výkon trestu peněžitého, a to na dobu nejvýše tří měsíců od právní moci rozsudku, nebo
- b) povolit splácení trestu peněžitého po částkách tak, aby byl nejpozději do jednoho roku od právní moci rozsudku celý zaplacen.

(2) Prokurátor může až do rozhodnutí o žádosti uvedené v odstavci 1 sečkat s exekucním vymáháním trestu peněžitého anebo může u exekučního soudu navrhnout odklad exekuce již vedené.

(3) Pominou-li důvody, pro které byl povolen odklad výkonu trestu peněžitého, nebo nezplatí-li odsouzený bez závažného důvodu řádně dvě splátky po sobě jdoucí, může prokurátor povolení odkladu výkonu trestu peněžitého nebo povolení splácet jej po částkách odvolat.

Exekuční vymáhání.

§ 290.

(1) Trest peněžítý se vymáhá exekucí, nezplatí-li jej odsouzený

- a) do patnácti dnů od vyzvání k zaplacení,
- b) do patnácti dnů od oznámení rozhodnutí (§ 29), jímž byly povolený odklad nebo povolené splácení odvolány, nebo
- c) do uplynutí doby, na kterou byl výkon trestu odložen.

(2) Trest peněžítý smí být vymáhán, jen pokud nároky poškozeného vzešlé z téhož trestného činu byly uspokojeny.

§ 291.

Prokurátor upustí od exekučního vymáhání trestu peněžitého, je-li zjevné, že by nemělo výsledku nebo že by výkonem trestu byla vážně ohrožena výživa odsouzeného anebo výživa nebo výchova osoby, o jejíž výživu nebo výchovu je odsouzený podle zákona povinen pečovat.

§ 292.

Vymáhání trestu na zúčastněné osobě.

Trest peněžítý nebo jeho zbytek může být vymáhán na zúčastněné osobě, jen pokud exekuce proti odsouzenému zůstala bezvýsledná nebo jen pokud prokurátor upustil od exekučního vymáhání na odsouzeném. Jinak se na vymáhání trestu peněžitého na zúčastněné osobě přiměřeně užije ustanovení §§ 288 až 291.

§ 293.

Nařízení výkonu náhradního trestu.

(1) Je-li trest peněžítý na odsouzeném nedobytný nebo upustí-li prokurátor od exekučního vymáhání trestu peněžitého, prokurátor nařídí výkon náhradního trestu odnětí svobody. Bylo-li však uloženo ručení za nedobytný trest peněžítý, učiní tak teprve tehdy, jestliže trest peněžítý nelze vymoci na žádné ze zúčastněných osob nebo jestliže bylo upuštěno od exekučního vymáhání na všech těchto osobách.

(2) Je-li nedobytná toliko část trestu peněžitého, prokurátor nařídí výkon jen poměrné části náhradního trestu.

(3) Odsouzený může kdykoli odvrátit výkon náhradního trestu nebo jeho poměrné části tím, že trest peněžítý nebo jeho poměrnou část zaplatí.

(4) Protrrozhodnutím podle odstavců 1 a 2 je přípustná stížnost, která má odkladný účinek.

Výkon uveřejnění rozsudku.

§ 294.

(1) Byl-li uložen trest uveřejnění rozsudku, určí prokurátor, zda bude rozsudek uveřejněn bez odůvodnění, nebo zda a v jakém rozsahu bude uveřejněno též odůvodnění rozsudku.

(2) Uveřejnění rozsudku se stane nejvýše ve třech časopisech, které prokurátor určí, a to nejvýše třikrát. Pokládá-li to prokurátor za vhodné, uveřejní se rozsudek též tak, že se stejnopis jeho vyhotovení nebo výtah z něho vyvěsí na místě určeném pro úřední vyhlášky v obci, kde má odsouzený bydliště nebo kde se trestného činu dopustil, a to na dobu nejdéle patnácti dnů, anebo že se jinak zveřejní v obou těchto obcích nebo v některé z nich.

Výkon ochranného léčení a ochranné výchovy.**§ 295.**

(1) Prokurátor určí, v kterém léčebném ústavu se vykoná ochranné léčení a v kterém výchovném nebo léčebném ústavu se vykoná ochranná výchova.

(2) Prokurátor, v jehož obvodu se vykonává ochranné léčení nebo ochranná výchova, dohlíží na jejich výkon.

§ 295a.

(1) Je-li mladistvý, u něhož byla nařízena ochranná výchova, ve vazbě, nařídí prokurátor, aby ochranná výchova byla vykonávána.

(2) Jestliže mladistvý není ve vazbě a není obava, že uprchne, může mu prokurátor poskytnout přiměřenou lhůtu, aby si mohl předtím obstarat své záležitosti. Tato lhůta nesmí být delší než patnáct dnů.

(3) Nepřihlásí-li se mladistvý k výkonu ochranné výchovy ve lhůtě, která mu byla poskytnuta, nebo je-li odůvodněna obava, že uprchne, nařídí prokurátor jeho okamžité předvedení.

Oddíl druhý.**Výkon některých jiných rozhodnutí.****§ 296.****Výkon vazby.**

(1) Vazba se vykonává v ústavech ministerstva národní bezpečnosti; vazba nařízená představeným (§ 101) se může vykonávat též u útvaru. Ve vazbě je obviněný podroben jen těm omezením, která jsou nutná k zabezpečení úspěšného provedení trestního řízení.

(2) Je-li to nutné k zabezpečení úspěšného provedení trestního řízení, může prokurátor před podáním žaloby nařídit, aby se vazba po dobu nejnutnější potřeby vykonávala u orgánu povolání k vyhledávání.

(3) Z důvodů hodných zvláštního zřetele může prokurátor povolit, aby vazba byla vykonávána za náležitý dohledu v léčebném ústavu nebo i jinde.

§ 297.**Vymáhání pokuty.**

(1) Jakmile nabude právní moci usnesení, jímž byla uložena pokuta, vyzve prokurátor nebo soud, který pokutu uložil, osobu, již byla uložena, aby pokutu zaplatila do tří dnů, a upozorní ji, že jinak bude zaplacení vymáháno exekucí.

(2) Nebude-li pokuta zaplácena ve lhůtě uvedené v odstavci 1, vymáhá se exekucí.

Oddíl třetí.**Odškodnění za vazbu a za trest.****§ 298.**

(1) Kdo utrpěl majetkovou škodu vazbou od zatčení, zadržení nebo vzetí do vazby až do propuštění, má nárok, aby mu ji stát nahradil, byl-li žaloby zproštěn nebo bylo-li trestní stíhání zastaveno, protože

- a) jeho skutek není trestným činem,
- b) je nepochybné, že trestný čin nespáchal, nebo
- c) trestní stíhání bylo znovu zahájeno, aniž tu byly podmínky pro jeho obnovu.

(2) Nárok na náhradu škody za vazbu nepřísluší tomu, kdo

- a) zavinil si vazbu sám, zejména pokusem o útěk nebo útekem,
- b) konal přípravy k trestnému činu nebo jím vyhrožoval, nebo
- c) byl pro týž skutek později potrestán národním výborem nebo kázeňsky.

(3) I v případech uvedených v odstavci 2 nárok na náhradu škody za vazbu přísluší za dobu, o kterou byla vazba proti zákonu prodloužena.

(4) Za vazbu nařízenou v řízení o vydání do ciziny (§ 245) nárok na náhradu škody nepřísluší.

§ 299.

(1) Kdo utrpěl majetkovou škodu tím, že na něm byl zcela nebo zčásti vykonán trest odnětí svobody, nápravné opatření, propadnutí jmění nebo trest peněžitý, má nárok, aby mu ji stát nahradil, byl-li v pozdějším řízení žaloby zproštěn nebo bylo-li pozdější trestní stíhání zastaveno, protože

- a) jeho skutek není trestným činem, nebo
- b) je nepochybné, že trestný čin nespáchal.

(2) Nárok na náhradu škody za trest má i ten, kdo byl v pozdějším řízení odsouzen k mírnějšímu trestu, než ke kterému byl odsouzen zrušeným rozsudkem.

(3) Nárok na náhradu škody za trest nepřísluší, jestliže si odsouzený způsobil své odsouzení úmyslně.

§ 300.

Nároky na náhradu škody za vazbu a za trest přecházejí na dědice oprávněného, jen pokud byli jeho vazbou nebo trestem zkráceni na své výživě nebo výchově, kterou jim byl podle zákona povinen poskytovat.

§ 301.

(1) Kdo uplatňuje nárok na náhradu škody za vazbu nebo za trest, je povinen požádat na před ministerstvo spravedlnosti, aby mu přiznalo náhradu.

(2) Nepřizná-li ministerstvo spravedlnosti náhradu do šesti měsíců od uplatnění nároku nebo není-li žadatel s přiznanou výší náhrady spokojen, může svůj nárok uplatnit v řízení ve věcech občanskoprávních.

HLAVA DEVÁTÁ.**ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ.****Oddíl první.****Prozatímní organizace vojenského soudnictví.**

§§ 302 až 305

zrušeny.

§ 306.

Vojenští soudcové.

(1) Vojenští soudcové jsou ustanovováni trvale a na určitá služební místa; proti své vůli mohou být přeloženi, sesazeni nebo dáni do výslužby jen při nové soudní organizaci po dobu stanovenou zákonem nebo na základě pravomocného kárného nálezu. Doba, po kterou jsou zřízeny plní soudy, je dobou nové soudní organizace.

(2) Vojenští soudcové mohou být dočasně přiděleni jinému vojenskému soudu; bez jejich souhlasu se tak může stát jen na dobu šesti měsíců v kalendářním roce.

§ 307

zrušen.

§ 308.

Soudcové z lidu.

(1) Za soudce z lidu u vojenských soudů budou příslušným ministrem nebo orgánem jím k tomu zmocněným určeni vojáci a příslušníci Sboru národní bezpečnosti v činné službě.

(2) V plním řízení určuje soudce z lidu pro jednotlivé případy na žádost předsedy senátu velitel, u něhož je plní soud zřízen.

(3) Za soudce z lidu může být určen, kdo

- a) je starší než dvacet let,
- b) nebyl soudně trestán ani není trestně stíhán a
- c) je oddán lidově demokratickému zřízení.

(4) O námitkách proti určení k této funkci rozhoduje orgán, který soudce z lidu určil.

§ 309.

Funkční období soudců z lidu.

(1) Funkční období soudce z lidu trvá jeden rok. Dokud nebyli určeni pro další období soudci z lidu v potřebném počtu, mohou být k výkonu funkce povoláni i dosavadní soudci z lidu.

(2) Ustanovení odstavce 1 se neužije v plním řízení.

§§ 310 až 313

zrušeny.

§ 314.

(1) Soudcové z lidu budou v každém jednotlivém případě povoláni z onoho ozbrojeného sboru, k němuž obviněný náleží. Náleží-li spoluobvinění k různým ozbrojeným sborům, budou povoláni soudci z lidu tak, aby byl pokud možno zastoupen každý sbor.

(2) Není-li obviněný příslušníkem ozbrojeného sboru, budou povoláni za soudce z lidu vojáci.

(3) Soudci z lidu musí mít alespoň stejnou hodnost jako ten z obviněných, který má hodnost nejvyšší.

(4) K jednotlivým zasedáním volá soudce z lidu předseda senátu.

§§ 315 až 317

zrušeny.

Oddíl druhý.**Přechodná a zrušovací ustanovení.**

§ 318.

Dosavadních předpisů o trestním řízení se užije, jen bylo-li v řízení zahájeném před účinností tohoto zákona ve věci již vydáno rozhodnutí soudu první stolice. Ustanovení tohoto zákona o výkonu rozhodnutí se však užije i na tresty a ochranná opatření, které byly uloženy před účinností tohoto zákona.

§ 319.

(1) Na řízení o obnově trestního stíhání, které bylo pravomocně skončeno před účinností tohoto zákona, se užije ustanovení tohoto zákona. Podmínky pro povolení obnovy se však v takovém případě posuzují podle zákona, který je pro obviněného příznivější.

(2) Jestliže rozhodnutí, proti němuž směřuje návrh na obnovu, vydal v první stolici jiný soud než státní nebo lidový soud, je k rozhodnutí o návrhu na obnovu příslušný ten lidový soud, v jehož obvodu je nebo bylo sídlo takového soudu.

§ 320.

(1) Jestliže trestní stíhání zahájené před účinností tohoto zákona pro čin, který není trestný podle trestního zákona, neskončilo pravomocným rozsudkem, trestní stíhání se v kterémkoli období zastaví. Je-li takový čin přestupkem podle trestního zákona správního, postoupí se věc příslušnému národnímu výboru; dosavadní náklady trestního řízení se stávají součástí nákladů trestního řízení správního.

(2) Bylo-li na žalobu soukromou zahájeno před účinností tohoto zákona trestní stíhání pro čin, který je trestný i podle trestního zákona, převezme prokurátor stíhání.

§ 321.

Kde tento zákon mluví o prokurátoru, rozumějí se tím, pokud z jednotlivých ustanovení nevyplývá jinak, též osoby, které vykonávají jeho pravomoc.

§§ 322 a 323

z r u š e n y.

§ 324.

Platnosti pozbývají všechna ustanovení z oboru trestního řízení soudního, zejména:

1. trestní řád uvedený zákonem č. 119/1873 ř. z.,
2. zák. čl. XXXIII/1896, o soudním trestním řádu,
3. zák. čl. XXXIV/1897, kterým se uvádí v život soudní trestní řád,
4. nařízení č. 26/1855 ř. z., jímž se vydává předpis pro výkon soudního ohledání mrtvol,
5. zák. čl. XLIII/1890, o vymáhání a účtování trestních nákladů vzniklých u soudů,
6. zák. čl. XVIII/1907, o změně a doplnění zák. čl. XXXIII/1896, o soudním trestním řádu,
7. zák. čl. XXXIII/1912, o vojenském trestním řádu,
8. zákon č. 131/1912 ř. z., o vojenském trestním řádu,
9. zákon č. 142/1912 ř. z., jímž se mění některá ustanovení trestního řádu,
10. zákon č. 143/1913 ř. z., jímž se doplňuje trestní řád č. 119/1873 ř. z.,
11. zák. čl. IX/1916, o předražování,
12. nařízení č. 41900/1917 I. M. (uh. m. spravedlnosti), o novějším stanovení řádných pravidel urychleného trestního řízení,
13. zákon č. 109/1918 ř. z., o náhradě škody osobám neprávem odsouzeným,
14. zákon č. 318/1918 ř. z., o náhradě škody za vyšetřovací vazbu,
15. zákon č. 89/1918 Sb., jímž se prozatímně mění některá ustanovení vojenského trestního řádu,
16. nařízení č. 101/1919 ú. n., o vykonávání stopování okresními soudy,
17. zákon č. 263/1919 Sb., kterým se doplňuje trestní řád hledíc k výroku rozsudku o ztrátě práva volebního,
18. zákon č. 442/1919 Sb., o objektivních nálezech v řízení tiskovém,
19. zákon č. 1/1920 Sb., kterým se mění některá ustanovení trestního řádu č. 119/1873 ř. z. a zák. čl. XXXIII/1896,
20. zákon č. 168/1922 Sb., kterým se částečně zrušuje zák. čl. LXIII/1912, o výjimečných opatřeních, a mění některá ustanovení o stanném právu,
21. zákon č. 4/1924 Sb., kterým se doplňuje § 393 trestního řádu č. 119/1873 ř. z.,
22. zákon č. 8/1924 Sb., o trestním řízení konaném podle trestního řádu zák. čl. XXXIII/1896 proti nepřítomným osobám,
23. zákon č. 73/1924 Sb., kterým se mění ustanovení trestních řádů o tom, kdo má právo být posluchačem veřejného hlavního líčení,
24. zákon č. 107/1927 Sb., jímž se mění některá ustanovení trestních řádů a zřizují soudní lékařské rady,
25. zákon č. 181/1927 Sb., o změně některých předpisů o vymáhání a zúčtování nákladů spojených s trestním řízením u soudů na Slovensku,
26. zákon č. 115/1937 Sb., o vojenském polním trestním řízení,
27. zákon č. 33/1940 Sl. z., kterým se zrušují porotní a kmetské soudy a přechodně upravují některé věci v oboru trestního soudnictví,
28. dekret presidenta republiky č. 62/1945 Sb., o úlevách v trestním řízení soudním,

29. dekret presidenta republiky č. 126/1945 Sb., o zvláštních nucených pracovních odměch,
30. dekret presidenta republiky č. 137/1945 Sb., o zajištění osob, které byly považovány za státně nespolehlivé, v době revoluce,
31. nařízení Slovenské národní rady č. 53/1945 Sb. SNR, o úpravě některých trestně-právních otázek souvisejících s obnovením československého právního pořádku a o novelisaci některých ustanovení trestního práva procesního,
32. zákon č. 166/1946 Sb., jímž se mění a doplňují trestní řády,
33. zákon č. 226/1947 Sb., jímž se mění, doplňují a sjednocují některá ustanovení vojenských trestních řádů,
34. zákon č. 23/1948 Sb., o výkonu trestů postihujících majetek, uložených trestními soudy.

§ 325.

Ministr spravedlnosti a ministr národní obrany se zmocňují, aby k provedení tohoto zákona vydali nařízení.

§ 326.

Tento zákon nabude účinnosti dnem 1. srpna 1950;*) provedou jej všichni členové vlády.

*) Poznámka.

Zákon č. 87/1950 Sb. ve znění zákona č. 67/1952 Sb. nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1953.

PŘEHLED TRESTNÍHO ŘÁDU.

HLAVA PRVÁ. OBECNÁ USTANOVENÍ.

Oddíl prvý. Základní ustanovení.

Účel zákona	§ 1	Šetření státního, hospodářského a služebního tajemství	§§ 4
Úkoly prokurátora a soudu	§ 2	Posuzování předběžných otázek	§§ 5
Součinnost úřadů a veřejných orgánů	§ 3	Výjimky z působnosti trestního řádu	§§ 6

Oddíl druhý. Vojenské soudnictví.

§§ 7 až 11.

Oddíl třetí. Příslušnost.

Věcná příslušnost prokurátora	§ 13	Odnětí a přikázání věci	§§ 21 a 21a
Místní příslušnost prokurátora	§§ 15 a 16	Dožádání	§§ 22
Společné přípravné řízení	§§ 17 až 19	Právní pomoc ve styku s cizinou	§§ 23
Příslušnost soudu	§ 20		

Oddíl čtvrtý. Rozhodnutí.

Hlasování senátu	§ 24	Obsah usnesení	§§ 28
Způsob rozhodování	§ 25	Oznamování rozhodnutí	§§ 29
Obsah rozsudku	§§ 26 a 27	Oprava vyhotovení rozhodnutí	§§ 30

Oddíl pátý. Stížnost.

Přípustnost	§ 31	Vzdání se a zpětvzetí stížnosti	§ 34
Oprávněné osoby	§ 32	Rozhodnutí o stížnosti	§§ 35 až 38
Lhůta	§ 33		

Oddíl šestý. Vyloučení prokurátora a soudce.

§§ 39 a 40

Oddíl sedmý. Obviněný a jeho obhájce.

Práva obviněného	§ 41	Zvolený obhájce	§ 44
Zákonný zástupce obviněného	§ 42	Ustanovený obhájce	§§ 45 až 46
Obhájce	§ 43	Oprávnění obhájce	§ 47

Oddíl osmý. Poškozený a zúčastněná osoba.

Poškozený	§ 48	Zákonný zástupce poškozeného a zúčastněné osoby	§ 52
Zajištění nároků poškozeného vzešlých z trestného činu	§§ 49 a 50	Zmocněnec poškozeného a zúčastněné osoby	§ 53
Zúčastněná osoba	§ 51		

Oddíl devátý. Úkony mimo přípravné řízení a jiná obecná ustanovení.

Úkony soudu	§§ 54 až 56	Oprava protokolu	§ 60a
Úkony prokurátora mimo přípravné řízení	§ 57	Podání	§ 61
Tlumočník	§ 58	Lhůty	§§ 62 a 63
Tlumočné	§ 58a	Doručení	§§ 64 a 65
Účast při výslechu	§ 59	Nahlížení do spisů	§ 66
Protokol	§ 60	Náklady trestního řízení	§§ 67 až 73
		Pořádkový trest	§ 75

HLAVA DRUHÁ. PŘÍPRAVNÉ ŘÍZENÍ.

Oddíl prvý. Průběh přípravného řízení.

Vyhledávání	§ 76	Přerušení trestního stíhání	§ 88
Vyšetřování	§§ 77 až 84	Zastavení trestního stíhání	§ 89
Zaloba	§§ 85 a 86	Postoupení věci	§ 90
Návrh na ochranné opatření	§ 87	Žádost za milost	§ 91

Oddíl druhý. Výslech a vazba obviněného.

Předvolání a předvedení	§ 92	Odevzdání obviněného prokurátoru	§ 100
Výslech	§§ 93 až 95	Rozhodnutí o vazbě	§§ 101 až 105
Důvody vazby	§ 96	Vyžádání obviněného z ciziny	§ 106
Zatčení	§§ 97 a 98	Urychlení řízení ve vazebních věcech	§ 107
Zadržení	§ 99		

Oddíl třetí. Výslech svědka.

Povinnost svědčit	§ 108	Poučení svědka	§ 112
Předvolání a předvedení	§ 109	Výslech	§ 113
Zákaz výslechu	§ 110	Svědectvé	§ 113a
Právo odepřít výpověď	§ 111		

Oddíl čtvrtý. Výslech znalce.

Přibrání znalce	§§ 114 až 117	Vady posudku	§ 121
Příprava posudku	§ 118	Znalečné	§ 121a
Poučení znalce	§ 119	Posudek úřadu	§ 122
Výslech	§ 120		

Oddíl pátý. Ohledání.

Ohledání těla	§ 123	Protokol	§ 126
Vyšetření duševního stavu	§§ 124 a 125		

Oddíl šestý. Vydání a odnětí věci.

§§ 127 až 130.

Oddíl sedmý. Domovní a osobní prohlídka.

Předchozí výslech	§ 131	Výkon	§ 133
Příkaz k prohlídce	§ 132	Protokol	§ 134

Oddíl osmý. Otevření zásilek.

§§ 135 a 136.

HLAVA TŘETÍ. HLAVNÍ LÍČENÍ.

Oddíl první. Příprava hlavního líčení.

Doručení žaloby	§ 137	Nařízení hlavního líčení	§§ 140 a 141
Zajištění úspěšného provedení hlavního líčení	§§ 138 a 139	Rozhodnutí v neveřejném zasedání	§ 142

Oddíl druhý. Průběh hlavního líčení.

Veřejnost hlavního líčení	§§ 143 a 144	Přednesení žalohy	§ 149
Přítomnost při hlavním líčení	§ 145	Provádění důkazů	§§ 150 až 157
Nutná obhajoba	§ 146	Závěrečné řeči	§ 158
Řízení hlavního líčení	§ 147	Skončení hlavního líčení	§ 159
Zahájení hlavního líčení	§ 148		

Oddíl třetí. Rozhodnutí v hlavním líčení.

Podklad pro rozhodnutí	§ 160	Zastavení trestního stíhání	§ 166
Rozsudek	§§ 161 až 164	Postoupení věci	§§ 167 až 169
Přerušování trestního stíhání	§ 165	Odročení hlavního líčení	§§ 170 a 171

HLAVA ČTVRTÁ. ODVOLÁNÍ A ODVOLACÍ LÍČENÍ.

Připustnost a účinek	§ 172	Obecná ustanovení o odvolacím líčení	§ 185
Oprávněné osoby	§§ 173 a 174	Příprava odvolacího líčení	§§ 186 až 189
Lhůta	§ 175	Přednesení návrhů	§ 190
Vzdání se a zpětvetí odvolání	§ 176	Provádění důkazů	§ 191
Řízení u soudu první stolice	§ 177	Závěrečné řeči	§ 192
Odvolací soud	§ 178	Skončení odvolacího líčení	§ 193
Rozhodnutí odvolacího soudu v neveřejném zasedání	§§ 179 až 184	Rozhodnutí v odvolacím líčení	§§ 194 až 197
		Odročení odvolacího líčení	§§ 198 a 199

HLAVA PÁTÁ. VEŘEJNÉ A NEVEŘEJNÉ ZASEDÁNÍ.

Oddíl první. Předmět řízení.

Ochranné léčení	§ 200	Změna výměry trestu	§ 204
Zabrání	§ 201	Žádost za milost	§ 205
Podmíněné odsouzení	§ 202	Zahlášení odsouzení	§ 206
Nápravné opatření	§ 203		

Oddíl druhý. Veřejné zasedání.

Obecné ustanovení	§ 207	Provádění důkazů	§ 210
Příprava veřejného zasedání	§ 208	Skončení veřejného zasedání	§ 211
Přednesení návrhu	§ 209	Odročení veřejného zasedání	§ 212

Oddíl třetí. Neveřejné zasedání.

§§ 213 až 215.

HLAVA ŠESTÁ. ZMĚNA PRAVOMOCNÉHO ROZHODNUTÍ.

Oddíl první. Stížnost pro porušení zákona.

§§ 216 až 219.

Oddíl druhý. Obnova.

Podmínky	§ 220	Řízení o návrhu na obnovu	§§ 223 a 224
Oprávněné osoby	§ 221	Řízení po povolení obnovy	§ 225
Příslušnost soudu	§ 222		

HLAVA SEDMÁ. ODCHYLKY PRO ZVLÁŠTNÍ ZPŮSOBY ŘÍZENÍ.

Obecné ustanovení § 226

Oddíl první. Řízení před nejvyšším soudem jako soudem první stolice.

§ 226a.

Oddíl druhý. Řízení proti mladistvým.

Příslušnost	§ 227	Vyloučení veřejnosti	§ 233
Zjištění poměrů mladistvého	§ 228	Hlavní a odvolací líčení a veřejné zasedání	§ 234
Vazba	§ 229	Ochranná výchova	§ 235
Zastavení trestního stíhání	§ 230	Osoby oprávněné podat opravné prostředky	§ 236
Nutné obhajování	§ 231	Společná ustanovení	§ 237
Příprava hlavního a odvolacího líčení a veřejného zasedání	§ 232		

Oddíl třetí. Řízení proti uprchlému.

§§ 238 až 241.

Oddíl čtvrtý. Řízení o vydání do ciziny.

Předběžné šetření	§ 242	Zatčení a vazba	§ 245
Rozhodnutí soudu	§ 243	Rozšíření vydání na jiný trestný čin	§ 246
Povolení a provedení vydání	§ 244		

Oddíl pátý. Řízení za stanného práva.

Vyhlášení stanného práva	§ 247	Stanné řízení	§ 249 až 252
Účinky stanného práva	§ 248	Zrušení stanného práva	§ 253

Oddíl šestý. Polní řízení.

Obecná ustanovení	§§ 254 až 255	Řízení v prostoru válečných operací	§ 261
Příslušnost polního prokurátora	§ 257	Řízení o milosti	§ 262
Řízení před jediným soudcem	§ 258	Stanné právo	§ 263
Obhájce	§ 259	Postup při vyhlášení a zrušení polního řízení	§§ 264 a 265
Příprava odvolacího líčení	§ 260		

HLAVA OSMÁ. VÝKON ROZHODNUTÍ.

Vykonatelnost rozhodnutí	§ 266	Podmíněné propuštění a zařazení odsouzeného do přechodného ústavu	§§ 278 až 279a
Oddíl první. Výkon trestů a ochranných opatření.		Výkon nápravného opatření	§§ 280 a 281
Obecné ustanovení	§ 267	Výkon trestu propadnutí jmění	§§ 282 až 287
Výkon trestu smrti	§§ 268 až 270	Výkon trestu peněžitého	§ 288
Výkon trestu odnětí svobody		Vyzvání k zaplacení trestu	§ 289
Narižení výkonu trestu	§ 271	Odklad výkonu trestu a jeho splacení	§§ 290 a 291
Započtení vazby a trestu	§ 271a	Exekuce vymáhání	§ 292
Odklad výkonu trestu	§§ 272 a 273	Vymáhání trestu na zúčastněné osobě	§ 293
Přerušeni výkonu trestu	§§ 274 a 275	Narižení výkonu náhradního trestu	§ 294
Upuštění od výkonu trestu	§ 276	Výkon uveřejnění rozsudku	§§ 295 a 295a
Odklad a přerušeni výkonu trestu a upuštění od jeho výkonu u vojenských osob	§ 277	Výkon ochranného léčení a ochranné výchovy	

Oddíl druhý. Výkon některých jiných rozhodnutí.

Výkon vazby	§ 296	Vymáhání pokuty	§ 297

Oddíl třetí. Odškodnění za vazbu a za trest.

§§ 298 až 301

HLAVA DEVÁTÁ. ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ.

Oddíl první. Prozatímní organizace vojenského soudnictví.

Vojenští soudcové	§ 306	Funkční období soudců z lidu	§ 309
Soudcové z lidu	§ 308	Složeni senátu	§ 314

Oddíl druhý. Přechodná a zrušovací ustanovení.

§§ 318 až 326.